БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 5 (496)

7 ЯНВАРЬ ШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

„Ҳарбир қулай кундан ерларни шудгорлаш, кўкламги экишга тайёрлаш, мумкин қадар кўпроқ гўнг ва бошқа маҳаллий ўғитлар тўплаш, минерал ўғитларни колхоз ва совхозларга ўз вақтида ташиб олиш, суғориш тормоқларини тўла тахт қилиш, шунингдек коллектор ва зовурларни тозалаш, уруғликларни экишга тайёрлаш учун фойдаланишимиз лозим".

(Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчиларининг хатидан).

Пахтачиликни ривожлантириш учун умумхалқ мусобақасини кучайтирайлик

Газетамизнинг кечаги сонида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчиларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига Мактуби э'лон қилинди. Бу Мактубда социалистик қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасидаги мажбуриятлар баён қилинган, маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз правлениелари, МТС ва совхоз дирекциялари ҳамда қишлоқ хўжалиги барча меҳнаткашларининг 1956 йилда амалга оширишлари зарур бўлган энг муҳим ва актуал вазифалар бирма-бир кўрсатилган.

Республика қишлоқ хўжалик илғорлари кенгаши қатнашчиларининг Мактуби ғоят катта аҳамиятта эга бўлган хужжатдир. Партия ташкилотлари бу Мактубни ҳамма колхозчиларга, МТС ва совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашларига кенг тушунтиришлари ва уни қишлоқ хўжалигини, биринчи навбатда пахтачиликни янада ривожлантириш учун бошланган социалистик мусобақага асос қилиб олишлари лозим.

Қишлоқ хўжалик илғорларининг Мактуби ўзбек халқининг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига ва Иттифоқ ҳукуматига абадий миннатдорчилигини, чексиз меҳр-муҳаббатини ва коммунистик жамиятни барпо этиш йўлида буюк ишларни бажаришга қат'ий қарор берганлигини ифода қилади. Бу Мактуб республикамизда, шу жумладан областимизда қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини, биринчи галда пахтачиликни тобора ривожлантириш юзасидан 1956 йилда амалга оширишимиз зарур бўлган улуғвор ишларнинг кенг программасини белгилаб беради. Мактубда белгиланган тадбирларни тўла амалга ошириш, олинган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини та'минлаш—ҳарбир колхозчи, МТС ва совхоз ишчиси, ҳарбир механизаторнинг ватанпарварлик бурчи, маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз правлениелари, МТС ва совхоз дирекцияларининг жанговар вазифасидир.

Мактубда кўрсатилганидек, Тошкент области 1956 йилда мамлакатга 465 минг тонна пахта топшириши ва ҳарбир гектар ердан камида 24,5 центнердан ҳосил олиши керак. Бу ғоят катта ва мас'улиятли вазифадир. Буни бажариш учун ҳозирдан бошлаб кўкламги экишга тайёргарлик ишларини ҳартарафлама кучайтириб юбориш, 1956 йилнинг мўл ҳосили учун шу кунлардан мустаҳкам замин ҳозирлаш зарур.

1954 йилнинг ноябрь ойида КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. С. Хрушчев иштирокида бўлиб ўтган Ўрта Осиё, Закавказье ва Қозоғистон республикалари пахтачилик ходимларининг кенгаши совет пахтачилигини ривожлантириш тарихида янги, ажойиб саҳифа очди, ғўзани парвариш қилишда — чигитни торқаторлаб, квадрат-уялаб экишни ва ғўза қатор ораларини машина блан иккитомонлама ишлашни кенг қўлланишда кескин бурилиш ясади. Тошкент областининг колхоз ва совхозлари янги агротехниканинг нақадар муҳимлигини тушуниб, пахтачиликни янада юксалтириш учун курашда кенгаш кўрсатмаларини асос қилиб олдилар.

Тажриба шуни кўрсатдики, ғўзалар квадрат-уялаб ва тўғри бурчак-уялаб жойлаштирилган ҳамда қатор оралари иккитомонлама ишланган барча ерларда ғўзанинг аҳволи қаторлаб экилган далалардаги ғўзаларга қараганда бутун ёз бўйи анча яхши бўлди, бу ерларда ғўзалар текисроқ ўсди, ҳосили мўл бўлди ва эрта етилди. Янги агротехника усули ғўза парваришида қўл меҳнатини анча камайтирди, қатор ораларини ўз вақтида ишлашни та'минлади. Янги усул айниқса ишчи кучи кам бўлган жойларда пахта ҳосилини оширишда катта аҳамиятга эга бўлди.

Баҳор ва кузда об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлигига қарамай областимиз пахта тайёрлаш давлат планини ошириб бажарди. Областьнинг кўпгина колхозлари ўтган йили пахта ҳосилини 1954 йилдагидан анча оширдилар. 235 пахтакор колхоздан 94 таси ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 1 — 4 центнер кўпайтирди. Ўртасарой районининг колхозлари ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 1954 йилдагига нисбатан 4,4 центнердан ошириб, давлатга пландан ташқари 1600 тонна пахта топширдилар. Орджоникидзе районининг колхозлари 5738 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан бутун район бўйича 33 центнердан ошириб ҳосил олдилар. Шу райондаги ўртоқ А. Матқобулов раислик қилаётган «Қизил Ўзбекистон» колхози эса 1176 гектар ернинг ҳар гектаридан 37 центнердан пахта етиштирди. «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ Анвар Эгамназаров бошлиқ бригада а'золари 70 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 42 центнердан пахта топширдилар. Ховос районидаги Карл Маркс номли колхоз ҳарбир гектар ердан 33 центнердан ҳосил олди.

Қишлоқ хўжалик илғорларининг республика кенгаши, Ўзбекистон пахтакорлари пахта етиштиришнинг прогрессив методларини — қатор ораларини торайтириб чигит экиш, чигитни квадрат-уялаб экиш ҳамда ғўза қатор ораларини узунасига ва кўндалангига ишлаш усулларини амалга ошириш масаласини узил-кесил ва қат'ий равишда ҳал қилдилар ва эндиликда шу прогрессив усулларни сра оғишмай амалга оширадиган бўлдилар, деб та'кидлади. Ана шунга мувофиқ янги усул блан чигит экишга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш, илғорларнинг иш методларини кенг оммалаштириш ва синчиклаб ўрганиш лозим.

Чигитни квадрат-уялаб ва тўғри бурчак-уялаб экиш усулининг анча кенгайтирилиши ва қатор ораларини иккитомонлама ишлашни та'минлаш ҳозирнинг ўзидаёқ экишга тайёргарлик соҳасида катта ишлар олиб борилишини талаб қилади. Афсуски, ана шундай қилинмаётир. Кўпчилик районларда прогрессив методнинг афзалликлари ҳақидаги гап-сўзлар ташкилий ишлар блан мустаҳкамланмаётир. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳам бу соҳада жуда сусткашлик кўрсатмоқда. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифаси — ҳамма ишни қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчиларининг Мактуби асосида уюштиришдан, Мактубни кенг пропаганда қилишдан иборатдир.

«Биз, — дейилади Мактубда, — олинган мажбуриятларни бажариш учун курашиб, давлатга юқори сифатли ва белгиланган кондицияларга қат'иян мос келадиган пахта топширилишини та'минлаймиз. Биз ўз устимизга ана шу мажбуриятларни олиш блан 1956 йилда пахта етиштиришни 1955 йилда ҳақиқий тайёрланган пахтанинг миқдорига нисбатан 500 минг тоннага яқин оширишимиз кераклигини назар-э'тиборда тутамиз.

Биз ана шу муҳим вазифанинг уддасидан чиқмоқ учун кўкламги экишгача қолган вақт ичида жуда катта ишлар қилишимиз керак.

Аввало биздан далада қолган ҳосилнинг ҳаммасини териб олиб, давлатга топширишни тезда тамомлаш талаб қилинади.

Ҳарбир қулай кундан ерларни шудгорлаш, кўкламги экишга тайёрлаш, мумкин қадар кўпроқ гўнг ва бошқа маҳаллий ўғитлар тўплаш, минерал ўғитларни колхоз ва совхозларга ўз вақтида ташиб олиш, суғориш тормоқларини тўла тахт қилиш, шунингдек коллектор ва зовурларни тозалаш, уруғликларни экишга тайёрлаш учун фойдаланишимиз лозим. Жуда кўп тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини қайта мослаштириш зарур. Уруғликларни саралашга ва экиш вақтида уларни эҳтиётлаб сарфлашга алоҳида э'тибор бериш керак. Пахта тозалаш заводлари, тайёрлаш пунктлари ходимларининг бурчи—республика колхоз ва совхозларига юқори сифатли уруғлик фондини ўз вақтида тайёрлаб беришдир.

Энг муҳим вазифа шуки, қиш даврида колхозлар, совхоз ишчилари ва МТС механизаторлари режа симли квадрат-уялаб чигит экувчи сеялкаларда ишлашга амалий ўргатилиши ва синовдан ўтказилиши керак.

Бу йилги тажриба квадрат-уялаб чигит экувчи сеялкаларда ишлашга ажратилган кишилар режа сими блан чигит экиш техникасини мукаммал билган жойларда квадратлар аниқ бўлганини ва қатор ораларни иккитомонлама ишлаш учун тўла имконият вужудга келтирилганини кўрсатди».

Партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари Мактубда белгиланган тадбирларни тўла амалга ошириш учун чинакам ташкилотчилик кўрсатишлари, чигит экишнинг прогрессив методини кенг жорий қилиш учун астойдил ишга киришишлари лозим. Бу соҳада оммавий равишда кадрлар тайёрлашга, экиш агрегатларининг ҳаммасини 1 марттача мослаштириб, батамом тахт қилиб қўйишга э'тиборни кучайтириш керак.

Ҳеч шубҳа йўқки, областимизнинг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари мамлакатни пахта блан та'минлаш учун жавобгор эканликларини ҳис қилиб, олинган мажбуриятларни бажариш, пахтачиликни янада юксалтириш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кучайтирадилар, республикамиз бўйича мамлакатга камида 3 миллион тонна пахта етказиб бериш учун ўз ҳиссаларини қўшадилар.

«Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилинган сафар тўғрисида» ўртоқ Н. А. Булганин докладининг тексти брошюра қилиб чиқарилди

Давлат Сиёсий адабиёт нашриёти «Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилинган сафар тўғрисида» СССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессиясида ўртоқ Н. А. Булганин томонидан 1955 йил 29 декабрьда қилинган докладнинг текстини брошюра қилиб чиқарди.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

СССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессиясида ўртоқ Н. С. Хрушчев сўзлаган нутқининг тексти брошюра қилиб чиқарилди

Давлат Сиёсий адабиёт нашриёти СССР тўртинчи чақириқ Олий Совети тўртинчи сессиясида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг 1955 йил 29 декабрьда сўзлаган нутқининг текстини брошюра қилиб чиқарди.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Бош министри ўртоқ ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙГА

ПЕКИН.

Цзинин—Улан-Батор темир йўли қурилиши битганлиги ва Хитой Халқ Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси ҳамда Совет Иттифоқи ўртасида шу йўлда туташ темир йўл қатнови бошланганлиги муносабати блан юборган қизғин табригингиз учун Сиз ўртоқ бош министрга чин қалбдан ташаккур айтаман.

Москва—Улан-Батор—Пекин темир йўлида қатнов бошланганлиги СССР, Хитой Халқ Республикаси ва Мўғулистон Халқ Республикаси ўртасидаги иқтисодий ҳамда маданий алоқаларни янада кенгайтиришга ва мустаҳкамлашга, шунингдек бу темир йўл ўтган районларнинг ҳартомонлама ривожланишига ёрдам беради.

Темир йўлни қуришда қаҳрамонона меҳнат қилган хитой ишчилари, инженерлари ва техникларига самимий саломимни топширишингизни сўрайман.

Қардош хитой халқига социализм қуришда янада муваффақиятлар тилайман.

Хитой Халқ Республикаси, СССР ва Мўғулистон Халқ Республикаси халқларининг абадий дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги мустаҳкамлансин ва гуллаб-яшнасин.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН.

Москва, Кремль.
1956 йил 5 январь.

Мўғулистон Халқ Республикасининг Бош министри ўртоқ Ю. ЦЕДЕНБАЛГА

УЛАН-БАТОР

Улан-Батор—Дзамин-Удэ темир йўли қурилиши битганлиги ва ишга туширилганлиги ҳамда СССР, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Хитой Халқ Республикаси ўртасида туташ темир йўл қатнови бошланганлиги муносабати блан юборган телеграммангизда изҳор қилган жўшқин ҳисларингиз учун Сиз ўртоқ Бош министрга ташаккур айтаман.

Улан-Батор—Цзинин ўртасида қурилган темир йўл Совет Иттифоқи, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Хитой Халқ Республикаси ўртасида иқтисодий ва маданий алоқаларни янада кўпроқ мустаҳкамлашга ва кенгайтиришга ёрдам беради.

Совет халқи мўғул халқига сиёсий, иқтисодий ва маданий ривожланишда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайди.

Совет Иттифоқи, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ва яқин ҳамкорлик янада кўпроқ кенгайсин ва мустаҳкамлансин.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН.

Москва, Кремль
1956 йил 5 январь.

Германия Федерал Республикасининг канцлери доктор КОНРАД АДЕНАУЭР жаноб олийларига

БОНН.

Федерал Канцлер жаноблари, саксон ёшга тўлган кунингиз муносабати блан Сиздан менинг самимий табрикларимни ва сиҳат-саломат бўлишингизни истаб изҳор қилган тилакларимни қабул қилишингизни сўрайман.

Н. БУЛГАНИН.
СССР Министрлар Советининг Раиси

Москва, 1956 йил 4 январь.

УКРАИНА ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ ЧАҚИРИЛАДИ

КИЕВ, 5 январь. (ТАСС). Украина ССР Олий Совети Президиуми Украина Совет Сациалистик Республикаси тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессиясини 1956 йил 20 январьда Киев шаҳрида чақириш тўғрисида Фармон чиқарди.

БЕЛОРУССИЯ ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

МИНСК, 5 январь. (ТАСС). Бугун Белоруссия ССР Олий Совети Президиуми Белоруссия ССР тўртинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессиясини чақириш тўғрисида Фармон чиқарди. Сессия 1956 йил 30 январьда чақирилади.

Тошкент темир йўли коллективига табрик

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Тошкент темир йўлининг эллик йиллиги муносабати блан темир йўл ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини қизғин табриклайдилар.

Тошкент темир йўлининг коллективи катта ва шонли йўл босиб ўтди. Бу коллектив ҳозир социалистик транспорт ходимлари кўпмиллионли армиясининг муносиб отряди бўлиб қолди.

Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари темирйўлчиларнинг чор самодержавиесига, помешчик ва капиталистларга қарши, бой ва хонларга қарши олиб борган революцион курашини, Туркистон ўлкасида Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш йўлидаги ишларини жуда қадрлайдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси натижасида Тошкент темир йўли жуда тез ривожланабошлади ва Ўрта Осиё республикалари халқ хўжалигини юксалтиришда ғоят катта роль ўйнади.

Коммунистик партия ва совет ҳукумати совет темирйўлчилари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу туфайли Ватанимизнинг темир йўл транспорти муттасил ривожланмоқда ва янги техника блан тўхтовсиз та'минланмоқда, темир йўл ишчиларининг моддий аҳволи яхшиланмоқда.

Халқ хўжалигининг тўхтовсиз ривожланиши блан бир қаторда Тошкент темир йўли ҳам йил сайин ўсиб борди.

Социалистик мусобақанинг кенг авж олдирилганлиги ва илғор иш методларидан ижодий фойдаланилганлиги туфайли 1945 йилдан 1955 йилгача ўтган ўн йил мобайнида Тошкент темир йўлида ташиладиган юк ҳажми уч мартадан зиёдроқ ошди. Тошкент магистралининг темирйўлчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг тарихий қарорларини амалга оширабориб, Коммунистик партиянинг XX с'ездини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, 1955 йилги юк ортиш планини муддатидан илгари адо этдилар, халқ хўжалиги юкларини ташиш планини ортиғи блан бажардилар, вагонлар оборотини тезлаштирдилар, локомотивларнинг бир суткада кўпроқ йўл босиб ўтишига эришдилар, юк ташиш харажатларини камайтирдилар, меҳнат унумдорлигини оширдилар.

Тошкент темир йўли ҳозирги замон илғор техникаси блан та'минланмоқда, бу ерда ихтисосли ишчилар, командирлар, инженерлар ва техниклар бор.

Коммунистик партия раҳбарлиги ва улуғ рус халқининг бродорларча кўрсатган ёрдами туфайли Тошкент темир йўлида ерли миллат вакилларидан кўпминглаб ихтисосли кадрлар етишиб чиқди.

Тошкент темир йўли ходимлари шубҳасиз катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Аммо уларнинг ишида кўпгина камчиликлар ҳам бор. Ҳамма корхоналар ҳам ишлабчиқариш планларини бажараётирлар, графикка амал қилиб поездлар ҳаракати хавфсизлигини та'минламоқдалар деб бўлмайди. Айрим ходимлар ўртасида меҳнат ва давлат интизомини бузиш ҳоллари ҳам учрамоқда.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси халқ хўжалигининг янада ривожланиши Тошкент темир йўлининг коллективи олдига янада мас'улиятлироқ вазифаларни қўяди. Даставвал бутун эксплуатацион ишларни кескин яхшилашга, юк ташиш ҳажмини оширишга, вагонлар оборотини янада тезлаштиришга, графикларни қат'ий бажаришга ва поездлар ҳаракати хавфсизлигини та'минлашга эришиш зарур.

Бу вазифаларни бажариш учун техникадан яхшироқ фойдаланиш, социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш, янги техника ва илғор иш методларини янада кўпроқ жорий қилиш керак.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шунга ишонадиларки, бой традицияларга эга бўлган Тошкент темир йўлининг коллективи ўзининг шонли 50 йиллигини нишонлар экан, меҳнат соҳасидаги ғайратини янада оширади ва бундан буён ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг барча топшириқларини шараф блан бажаради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ПРЕЗИДИУМИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

Т У З А Т И Ш

«Тошкент ҳақиқати»нинг 6 январь сонида биринчи бетда босилган «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгашининг қатнашчиларидан хат»нинг учинчи колонка иккинчи абзаци қуйидагича тузатилиб ўқилсин: «Давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш ва сотиш анча кўпайди. Ўтган 11 ой ичида умуман республика бўйича 1954 йилнинг шу вақтидагига қараганда 24,5 минг тонна гўшт, 22,8 минг тонна сут, 1,3 минг тонна жун ва 10 миллион тонна тухум кўп тайёрланди».

КПСС XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани кенг кучайтирайлик!

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС тракторчилари, трактор бригадаларининг бошлиқлари, ремонтчи ишчилари ва инженер-техник ходимларининг

М А Ж Б У Р И Я Т И

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX с'езди яқинлашмоқда. Бутун совет халқи с'ездни муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари ҳозирги с'ездолди кунларида ишлабчиқариш соҳасида янги-янги муваффақиятларга эришмоқдалар.

Яқинда Воронеж областининг механизаторлари Совет Иттифоқидаги барча қишлоқ хўжалиги механизаторларига мурожаат қилиб, қишлоқ хўжалик техникасини сифатли ремонт қилиш ва ремонтни КПСС XX с'езди очиладиган кунга қадар муддатидан олдин тамомлаш учун бутун мамлакат бўйлаб социалистик мусобақани кучайтириб юборишга чақирдилар.

МТСимиз коллективи воронежли механизаторларнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаш блан бирга Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари республика кенгашининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига ёзган Хатига жавобан техника ремонтини муддатидан олдин ва сифатли ўтказиш учун ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олади.

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС механизаторлари колхозчилар блан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб ҳамда партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини кучли суратда юксалтириш тўғрисидаги қарорларини тезроқ амалга ошириш учун курашиб, 1955 йилда ҳар гектар ердан олинган пахта ҳосилини 1954 йилдагига нисбатан ўртача 4,86 центнер ошириш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга эришдилар.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигининг ҳамда чорвачилик маҳсулдорлигининг ошганлиги МТС зонасидаги колхозларга пахта тайёрлаш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш давлат планларини барча турлари бўйича бажариш, ўз даромадларини кўпайтириш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш имконини берди.

Торқаторлаб чигит экиш, ғўзаларни квадрат-уялаб жойлаштириш ва икки томонлама парвариш қилиш усулларининг қўлланилганлиги 1955 йилда пахта ҳосилдорлигини оширишнинг энг муҳим омили бўлди. Машина-трактор станцияси трактор ишлари планини тўла бажарди, кўкламда экин экиладиган барча майдонларни шудгор қилиб қўйиб, келгуси йил мўл ҳосили учун замин яратди.

МТС колхозлардаги барча дала ишларининг 85 процентини бажаради. Дала ишларини энг қулай агротехника муддатларида ўтказиш ва пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ялпи ҳосилини кўпайтиришга эришиш учун машина-трактор паркини сифатли тайёрлаш ва уни қишлоқ хўжалик ишларининг бутун даврида яхши техника ҳолатида сақлаш керак. Бу, кўп жиҳатдан техника ремонтининг сифатига ва далада машиналардан тўғри фойдаланилишига боғлиқдир. Бу йил МТС механика устахонасини ва станок асбоб-ускуналарини ўз вақтида тахт қилди ҳамда дала ишлари тамом бўлиши блан оқ поток-узел методини қўллаш йўли блан машина-трактор парки ремонтини кенг авж олдириб юборди.

Биз, Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС механизаторлари, КПСС XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилиб, ўз зиммамизга барча тракторларни ва тиркаб ишлатиладиган қишлоқ хўжалик машиналарини 1956 йил 10 февральгача ремонтдан чиқариш ва тахт қилиш ҳамда квадрат-уялаб чигит экиш усулини янада кенг қўллаш учун зарур бўлган техникани мослаштириш мажбуриятини оламиз.

Биз КПСС XX с'езди шарафига меҳнат вахтасида туриб, устахоналардан фақат сифатли ремонт қилинган машиналарни чиқариш, моторларни албатта қувватига ва ёнилғи сарф қилишига яраша синаб кўриш, трактор ва тирков машиналари ремонтининг таннархини лимитда кўрсатилган баҳоларга қараганда 5 процент камайтириш мажбуриятини оламиз.

Дала ишларида тракторчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ва техникавий нуқсонлар сабабли машиналарнинг бекор туриб қолишини тугатиш учун ҳамма тракторларга электр чироғлари ўрнатамиз, уларни зарур миқдорда инструментларнинг комплектлари блан та'минлаймиз, дала ишларининг бошланишига қадар айрибош қилиб туриладиган агрегатлар, узеллар ва детальлар фонди ташкил қиламиз. Бу фонд дала шароитида машиналарга техника жиҳатидан нормал даражада парвариш кўрсатиб турилишини та'минлайди.

Машиналарни бутун йил давомида ишга яроқли ҳолатда тутиш, асбоб-ускуналар ва ремонтчи кадрларни бир ме'ёрда иш блан та'минлаш, ремонтда штурмчиликни битириш учун биз 1956 йилда машина-трактор паркини бутун йил давомига мўлжалланган график бўйича ремонт қилиб бориш юзасидан план туздик ва бу планни амалга ошириш учун астойдил курашамиз.

Асосий майдонларда чигитни квадрат-уялаб экишни муваффақиятли ўтказиш учун 1956 йилдаги энг муҳим вазифаларимиздан бири — квадрат-уялаб чигит экадиган режа симли барча сеялкалардан тўла ва сифатли фойдаланишдан иборатдир.

Чигитни квадрат-уялаб экканда аниқ квадратлар олиш — юқори ҳосил етиштиришнинг асоси ҳисобланади. Бу ишнинг муваффақияти тўла равишда кадрларни тайёрлашга боғлиқдир. Биз ҳозирнинг ўзидаёқ механизаторлар блан колхозчиларни квадрат-уялаб чигит экишга амалий равишда ўргатишни кенг ташқил этиб юбордик. Бунинг учун колхоз правлениелари блан биргаликда квадрат-уялаб чигит экадиган агрегатларнинг шахсий составини пухта танлаб чиқдик. Шунингдек, январь-февраль ойларида барча доимий ва мавсумий ишчиларнинг малакасини ошириш учун техника ўқиши ташкил этамиз.

МТС ходимлари, колхозчилар машина-трактор паркини тахт қилиш ва кадрларни ўқитиш блан бир қаторда квадрат-уялаб чигит экиладиган участкаларни тайёрламоқдалар, минерал ўғитларга қўшиб солиш учун гўнг тўпламоқдалар, ирригация ва мелиорация тормоқларини тозаламоқдалар, ишлабчиқариш план ва топшириқларини тузишда актив қатнашмоқдалар ҳамда кўкламги экишга тайёргарлик ишлари олиб бормоқдалар. Бизда чорвачилик фермаларини механизациялаш ишлари кучайтирилмоқда, чорва молларнинг тўқ ва иссиқ қишловини та'минлаш чоралари кўрилмоқда.

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС коллективи шунга аминдирки, республикадаги машина-трактор станциялари ва совхозларнинг барча тракторчилари, трактор бригадаларининг бошлиқлари, ремонтчи ишчилари ва инженер-техник ходимлари тракторлар, тиркаб ишлатиладиган қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини сифатли ва муддатидан олдин ўтказиш, техникани қайта мослаштириш, квадрат-уялаб чигит экиш учун кадрларни муваффақиятли тайёрлаш, экишга пухта, ҳартарафлама ҳозирлик кўриш учун КПСС XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшиладилар.

МТСнинг ички ресурсларидан қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини янада юксалтириш учун тўла фойдаланишга бутун куч-ғайратимизни сарфлаймиз.

КПСС XX с'ездини меҳнат соҳасида янги ютуқлар блан кутиб оламиз!

Мажбурият Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС коллективининг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. К. Камолов Эрон парламент делегациясини қабул қилди

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. К. Камолов Эрон сенати ташқи ишлар комиссиясининг раиси Муҳаммад Саид жаноблари бошчилигидаги Эрон парламент делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши муносабати блан бешинчи январьда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари В. Я. Емцов ва В. С. Содиқова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ҳ. М. Абдуллаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг а'золари Э. Қ. Қодиров, А. М. Қўчқоров, Б. Г. Мирзабеков, СССР Олий Совети депутатлари М. А. Абдураззоқов, Қ. Муртазаев, Ж. Қ. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари С. Зиёмов, С. И. Комков, М. И. Кичанов, Ҳ. К. Муҳиддинова, Н. М. Мирошхина, Ҳ. Р. Мусахонова, М. Шералиев, С. С. Черник, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Ж. Жўраев, фан ва маданият арбоблари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Эрон парламент делегациясининг СССР бўйлаб қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлган кишилар — СССР Олий Совети депутати, РСФСР Маориф министри И. А. Каиров, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари А. П. Павлов, СССР Олий Совети Президиумининг мас'ул ходими А. С. Думин ҳам ҳозир бўлдилар.

С. К. Камолов Эрон парламент делегацияси а'золарига мурожаат қилиб, уларнинг СССРга қилган сафари Эрон блан СССР ўртасида ўзаро ҳамжиҳатликка эришишга ёрдам беради, деб ишонч билдирди. Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам, деди С. К. Камолов, меҳнатсевар эрон халқини дўст деб биладилар ва унга тинчлик учун курашда муваффақиятларга эришишни чин кўнгилдан тилайдилар.

Қабул маросимида Эрон парламент делегациясининг бошлиғи Муҳаммад Саид жаноблари нутқ сўзлади. У айтдики, делегация а'золари халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш соҳасида актив иш олиб бораётган совет кишиларини, Ўзбекистон Олий Советини ва ҳукуматини, СССР Олий Советини ва ҳукумат раҳбарларини табриклаш блан хурсанддирлар. Биз аминмизки, деди у, тинчликка ва халқлар дўстлигига эришилади ва биз Эрон блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстликнинг доимий дўстлик бўлиши учун биргаликда ҳаракат қиламиз.

Муҳаммад Саид жаноблари делегация а'золари самимий кутиб олинганлиги учун Ўзбекистон ССР Олий Советига ташаккур изҳор қилди ва ўзбек халқига экономикани ҳамда маданиятни ривожлантиришда янада муваффақиятлар тилади.

Эрон парламент делегацияси а'золарига Ўзбекистон ССР Олий Совети номидан совғалар тақдим этилди.

Дўстона вазиятда ўтган қабул маросими вақтида катта концерт қўйиб берилди. (ЎЗТАГ).

Эрон парламент делегацияси Тошкентдан жўнаб кетди

СССР Олий Советининг таклифи блан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келган ва Эрон сенати ташқи ишлар комиссиясининг раиси Муҳаммад Саид жаноблари бошчилик қилаётган Эрон парламент делегацияси олтинчи январь эрталаб Тошкентдан Ашхабодга жўнаб кетди. Делегацияга ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети депутати, РСФСР Маориф министри И. А. Каиров, СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари А. П. Павлов, СССР Олий Совети Президиумининг мас'ул ходими А. С. Думин делегация блан бирга жўнаб кетдилар.

Аэродромда делегацияни Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси С. К. Камолов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари В. Я. Емцов ва В. С. Содиқова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ҳ. М. Абдуллаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг а'золари Э. Қ. Қодиров, А. М. Қўчқоров, Б. Г. Мирзабеков, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари С. Зиёмов, С. И. Комков, Ҳ. К. Муҳиддинова, М. Шералиев ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

Лекция пропагандаси кучайтирилмоқда

Тошкент шаҳар Октябрь район комсомол комитети ёшлар ўртасида лекция пропагандасини тобора кучайтирмоқда. Ҳозир район комсомол ёшлари учун циклли лекциялар ўқилаётир. Бу лекцияларни ўқиш учун сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи район жамиятининг лекторлари ва район комсомол ташкилотининг мутахассис ходимлари жалб этилган. Яқинда «Совет ёшларининг ма'навий қиёфаси», «Совет жамиятида никоҳ ва оила» деган темаларда навбатдаги икки лекция бўлиб ўтди. Республика Маданият уйида ўқилган бу лекцияларни 500 га яқин киши тинглади. Лекциялардан сўнг «Пўлат қандай тобланди», «Ҳаёт сабоғи» бадиий фильмлари кўрсатилди.

1956 йилнинг 25 январигача «Дўстлик, ўртоқлик ва коллективизм», «Ленин комсомолининг жанговар йўли», «Алкоголизм — ўтмишнинг энг зарарли сарқитидир» каби темаларда яна 6 лекция ўтказилади.

А. АБДУҚОДИРОВ.

Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи Ўзбекистон жамиятининг а'золари Верхневолинск район колхозларига бориб ҳархил темаларда лекциялар ўқимоқдалар. Лекторлардан ўртоқ Жабборов «Победа» колхози а'золарига «Дун'ёнинг пайдо бўлиши», «Ислом дини ва унинг зарари» деган темаларда лекциялар ўқиди. Лекцияларни колхозчилар мароқ блан тингладилар.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

* * *

Чиноз район, Ленин номли қишки кинотеатр клубида ёшлар учун лекция пропагандаси қизитиб юборилди. «Совет ёшларининг аҳлоқи», «Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш» деган тарбиявий темаларда лекциялар ўқилди. Лекцияларга райондаги Пушкин номли, Жданов номли ва Каганович номли мактабларнинг ўқучилари қатнашдилар. Лекциялар жуда мазмунли ўтди.

Лекциядан сўнг «Жасур кишилар» кинофильми кўрсатилди.

С. ҲАМРОЕВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Омма блан алоқани тинмай мустаҳкамлайлик

Чиноз район партия конференциясидан

Областимиз меҳнаткашлари пахтачиликни тобора ривожлантирмоқдалар, чорвачилик юксалиб, унинг маҳсулдорлиги ошмоқда. Кўпгина район партия комитетлари ўз ишларини ҳозирги кун талаблари асосида қайта қуриб, омманинг ватанпарварлик ҳаракатига бошчилик қилмоқдалар. Раҳбар партия ходимлари жойларда ташкилотчилик ишларини кучайтириш, хўжаликка тўғри раҳбарлик қилиш ва уни ривожлантириш соҳасида тобора кўпроқ тажриба ортдирмоқдалар, халқнинг чексиз ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

Лекин айрим партия ходимлари партиявий ишнинг ана шу синалган принципига амал қилмаётирлар, омма блан алоқани мустаҳкамлаш, ишни тўғри ташкил қилиш ўрнига, ма'муриятчилик, бюрократик йўл блан иш кўрмоқдалар. Бу эса уларнинг обрўларига зарар етказаётир. Шунинг учун ҳам омма ва унинг авангарди—коммунистлар ана шундай кишиларни қўллаб-қувватламаётир.

Ҳаёт шуни кўрсатмоқда. Яқинда бўлиб ўтган Чиноз район партия конференцияси буни яна бир карра тасдиқлади. Унда район партия ташкилоти ишидаги жиддий нуқсонлар рўй-рост очиб ташланди. Тўғри, район партия ташкилоти ҳисобот даврида район меҳнаткашларини хўжалик ва сиёсий вазифаларни амалга ошириш учун курашга сафарбар этиш, партиявий ва сиёсий ишларни кучайтириш соҳасида айрим муваффақиятларга эришди. Район пахта тайёрлаш планини бажарди. Айрим колхоз, бригада ва звеноларда пахтадан мўл ҳосил олинди. Чорвачилик сезиларли даражада ривожланди ва унинг маҳсулдорлиги анча ошди.

Аммо бундан район партия комитети ва унинг раҳбар ходимлари хўжаликка тўғри раҳбарлик қилдилар, ўз иш услубларини такомиллаштирдилар ва партиявий-сиёсий ишларни хўжалик вазифалари блан боғлаб олиб бордилар, деган хулоса келиб чиқмайди. Конференцияда ана шу нарса алоҳида та'кидланди. Район партия комитети ва унинг бюроси, райком секретарьлари Йўлдошев ва Клевлеев ўртоқларнинг фаолиятидаги жиддий хато ва камчиликлар қаттиқ танқид қилинди.

Чиноз МТСининг бош агрономи ўртоқ Шагилов район партия комитети ва унинг бюросининг иш услуби, райком секретари ўртоқ Йўлдошевнинг партия ходимига хос бўлмаған ҳатти-ҳаракатлари ҳақида гапириб, бундай деди:

— Ўртоқ Йўлдошев колхозларга борганда иш блан юзаки танишиш ва бригадаларни тезгина айланиб чиқиш блан қаноатланди. Ишдаги камчиликларни аниқлаш ва уларни тузатиш юзасидан зарур маслаҳатлар бериш ўрнига, кишилар блан ниҳоятда қўпол муомила қилди, ҳатто айрим ҳолларда уларни ҳақорат қилишгача бориб етди. Жумладан, октябрь ойининг ўртасида Шверник номли колхозда ана шундай аҳвол юз берди.

МТС директори ўртоқ Мелихов, — деди ўртоқ Шагилов,—колхозларнинг экономикаси блан чуқур танишиш ва ҳақиқий аҳволни аниқлаш, рўй берган нуқсонларни бартараф қилиш йўлларини кўрсатиш ўрнига, айбни кўпроқ колхоз раҳбарларига қўйишга уриниб келаётир. 1956 йил ҳосили учун тайёрлик кўриш талабга жавоб бермайди. Бу иш ўртоқ Мелиховга ишониб топширилиб қўйилган. Лекин у, кўп вақтини райком ва райисполкомда ўтказмоқда.

Конференцияда район партия комитети, унинг секретарьлари Йўлдошев, Клевлеев ўртоқларнинг партия ва хўжалик ишларига бир томонлама, юзаки раҳбарлик қилганликлари кўрсатилди.

— Район партия комитети ва унинг секретарьлари,—деди Вревский посёлка Советининг раиси ўртоқ Суюндиқов, — қишлоқ хўжалик ишларига берилиб кетиб, оммавий-сиёсий, маданий-оқартув ва ободончилик ишлари блан жуда кам қизиқдилар. Биз посёлка территориясини обод қилишга ёрдам бериш ҳақида ўртоқ Йўлдошевга бирнеча марта мурожаат қилдик, ҳар сафар қуруқ ва'да олдик ва ҳечқандай амалий ёрдам кўрмадик.

«Красний Октябрь» колхозининг раиси ўртоқ Рустамов колхозда чигитни катта майдонларда квадрат-уялаб экиш ва ғўзани янги усул блан парвариш қилиш натижасида пахтадан мўл ҳосил етиштирилгани ҳақида сўзлади. Шунингдек у, район партия комитети ва унинг бюроси ишидаги камчиликларга ҳам тўхталди.

— Райком бюросининг мажлислари, — деди ўртоқ Рустамов,—бирнеча соатлаб давом этади. У кун тартибидаги масалаларни ҳал қилиш ўрнига, бюро а'золарининг ўзаро баҳслашиши блан тугайди. Ўртоқ Йўлдошев коллегиал тартибда раҳбарлик қилишни та'минлаш ўрнига, ўзбошимчалик блан иш кўрди, активни ўзидан бездирди. У, қишлоқ хўжалигини яхши билмайди. Бунинг устига бюрода зарур масалаларни маслаҳатлашиб ҳал қилиш ўрнига, колхоз раисларига бақириш, уларни жеркишни афзал кўради.

Район молия бўлими бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳошимжонов район партия комитети ва унинг бюроси колхозларда пахта ҳосилини ошириш учун мавжуд резервлардан тўла фойдаланишни та'минлайолмагани, оммани бунга сафарбар этаолмагани ҳақида гапирди.

— Шу туфайли,—деди у, — районда ҳарбир гектар ердан олинган ҳосил 1954 йилдагига нисбатан 2,5 центнер, район колхозларининг даромади эса 13 миллион сўм камайиб кетди.

— Ўртоқ Йўлдошев, — деди район партия комитетининг инструктори ўртоқ Нарзиқулов,—танқидни бўғади. Агар райком ходимларидан бирон киши уни танқид қилса, ишдан ҳайдаб юбораман, деб дўқ уради.

Конференцияда район партия комитетининг бюроси ва унинг секретарьлари Йўлдошев, Клевлеев ўртоқларнинг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ҳамда тарбиялаш масаласига нотўғри ёндошганликлари кўрсатилди. Шверник номли колхоз ҳар йили пахта тайёрлаш планини бажариб келаётганига қарамай, унинг раиси ишдан олинди ва 1955 йил ичида колхозда 3 марта раис алмаштирилди. Натижада колхозда 1954 йили гектаридан 29 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1955 йили 8,5 центнерга зўрға етди.

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қолдибоевнинг сўзи делегатларни сра ҳам қаноатлантирмади. Делегатлар ундан йўл қўйилган камчиликлар ва унинг сабабларини атрофлича очиб ташлаш ва бартараф қилиш йўлларини кўрсатишни кутган эдилар. Лекин ўртоқ Қолдибоев райком секретарьларини ҳимоя қилиш ва ишда юз берган камчиликларни бўяб кўрсатишга ҳаракат қилди.

Конференцияда район партия комитетининг ва ревизия комиссиясининг янги составы ҳамда область партия конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум райкомнинг биринчи секретари қилиб Солимуҳамедов, иккинчи секретари қилиб Клевлеев, МТС зонаси бўйича секретари қилиб Очилов ўртоқларни сайлади.

Меҳрибон врач ва ҳамширалар

Касалхонанинг кўркам биноси цементчилар шаҳарчасининг хушманзара жойига — Фарҳод каналининг қирғоғига ўрнашган. Унинг данғиллама, ёп-ёруғ хоналарига 35 та кровать қўйилган. На полда, на деворларда, на тумбочкалар устига тўшалган оқ салфеткаларда ва на деразага тутилган пардаларда гард кўринмайди. Палата—хоналардаги тозаликни кўриб, бахри-дилингиз очилади, табиатингиз равшан бўлади.

Биз бу хоналардан ўтиб борар эканмиз, бош врач ўртоқ Абдулазиз Абдухафизов бир бе'морни кўрсатиб деди:

— Бу одамнинг касали жуда оғир. Лекин тузатиб юборишга ишончимиз комил. Ўтган йили худди шунақа касал блан оғриган Юрковни бутунлай дарддан халос қилиб юбордик. У ҳам худди шу кишиникига ўхшаш касал блан оғриган эди. Комиссиядан ўтказиб қат'ий қарорга келгач, уни даволай бошладик. Юрков бир ярим ой бемор тўшагида михланиб ётди. Ҳар куни тегишли дорилар блан укол қилдик. Кучли даволаш натижасида оғриқ йўқолди.

— Шу блан бемор соппа-соғ бўлиб кетдими? — қизиқиб сўрадик биз.

— Бутунлай соғайиб кетмади, — деб сўзида давом этди врач, — лекин ўзини анча тетик ҳис қилиб, бемалол юрадиган бўлди. Шундан кейин биз Юрковни Чортоқ сувига юбордик. У ерда бир ой даволаниб тузалиб қайтди. Ўшандан буён Иван Васильевич Юрков яна ўз ишини давом этдирмоқда. У цемент заводида машинист обжигатель бўлиб ишлайди.

— Юрковни қайси врач даволади?

— Ўзим, — деб қўяқолди камтарлик блан Абдухафизов, — бундай оғир касалликлар бизда камдан-кам бўлади.

Дарҳақиқат бу касалхонанинг роли Хильково цементчиларининг соғлиғини тиклашда ва меҳнат қобилиятини мустаҳкамлашда бениҳоят катта. Обжиг цехи кочегари Ҳайитқул Мавлонқулов истаган, кўнгли тортган овқатни еолмасди. Мабодо еса қорни оғрирди. Бир куни врач Сафура Гариевна Тухфатуллина заводни айланиб юрганда Мавлонқулов унга ўз дардини айтди.

— Қани, берароқ келингчи, — деди шунда врач Тухфатуллина Мавлонқуловга ва шу ернинг ўзида унинг соғлиғини текшириб кўрди. — Соат 12 да касалхонага келинг, мана йўлланма...

Кочегар Мавлонқулов ошқозон яллиғланиш касали блан оғриган экан. Касалхонада икки ярим ой даволаниб, яна ўз ишини аввалгидай давом этдирмоқда. Энди у истаган овқатини бемалол еяолади. У, врач Тухфатуллинадан умурбод миннатдор.

Бу каби мисолларни жуда кўплаб топиш мумкин. «Шикоят ва таклифлар дафтари» касалхонанинг ойнасидир. Бу дафтарда сон-саноқсиз юрак сўзлари ёзилган. Мана бир-иккита мисол:

«Мен аввалгидек соғлом бўлиб кетишимга сра ишонмаган эдим. Буни қарангки, бугунги кунда ўзимни ҳеч касал бўлмагандек ҳис қилаяпман. Яшасин совет медицинаси. Врач С. Тухфатуллинага минг раҳмат. Азмий».

«Қадрдон заводимиз блан абадий хайрлашдим деб ўйлаган эдим. Касалхона деразаси олдида туриб, унинг юксак трубаларига боқарканман кўзларим жиққа ёшга тўларди. Ваҳоланки, бир ҳафтадан кейин мен яна жонажон завод қучоғига қайтдим. Врач Абдухафизов, сиз туфайли қадрдон завод қучоғига қайтиш бахтига муяссар бўлдим. Иван Юрков».

«Врач В. К. Петровга чин қалбимдан раҳмат. Мен уни абадий унитмайман. Унинг номи муҳаббат сингари умрбод менинг қалбимда яшайди. Е. Курбатова».

Бундай юрак сўзлари сон-саноқсиз. Киши қалбидан чиққан бу сўзларда касалхона врачлари ва бошқа медицина ходимлари томонидан завод ишчиларига нисбатан қилинаётган ғамхўрлик ёрқин ифодасини топган. Биз дафтарни варақлар эканмиз, Елена Степановна Белкина, Мария Дмитриевна Мокина сингари кўплаб ҳамшираларга изҳор қилинган ташаккурларни ҳам ўқиймиз. Ҳамшира Белкина ва Мокиналарнинг шу касалхонада ишлаётганига 10 йилдан ошди. Улар ўз касбларини жондан севадилар. Ҳарбир беморга меҳрибон она, ғамхўр сингилдай муносабатда бўладилар. Уларнинг руҳий кечирмаларига қараб муомила қилишни жуда яхши биладилар.

— Бизнинг вазифамиз, — дейди бош врач ўртоқ Абдухафизов,—фақат касалларни даволашдан иборат бўлмай, касалликларнинг олдини олиш ҳамдир. Касалхона бунинг учун ма'лум вақтларда заводда профилактика тадбирларини амалга оширяётир. Ишчилар ўртасида турли касалликлар ва уларнинг олдини олиш ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Шунингдек, касалхона ходимлари ишчиларнинг ишлаш жойида санитария —гигиена қоидаларига қандай риоя қилинаётганлигини қат'ий кузатиб бормоқдалар. Ана шу қатор тадбирлар натижасида касаллик сони заводда йил ва ой сайин камайиб бормоқда. Ана шунинг учун ҳам заводнинг ишчи, техник ва инженерлари касалхона ходимларидан миннатдорлар.

У. ЖОНГИТОВ,
М. ИКРОМОВ.
«Тошкент ҳақиқати» мухбирлари.

Отоқли педагог юбилейи

Вера Андреевна Чинкованинг туғилганига 60 йил, педагогик фаолиятига эса 40 йил тўлди. Яқинда Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг профессор ва ўқитучилари, студентлар ва аспирантлар коллективи бу отоқли педагог юбилейини тантанали равишда нишонладилар.

Кўпкиши иштирок этган юбилей кечасида институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари ўртоқ Слива В. А. Чинкованинг ҳаёти ва педагогик фаолияти тўғрисида мазмунли доклад қилди. Докладдан сўнг сўзга чиққанлар юбилярни самимий табрикладилар. Юбиляр номига Москва, Ленинград, Қозон, Ашхобод, Олмаота шаҳарларидаги ўқув юртлари ва у тарбиялаб етиштирган ёш педагоглардан кўплаб табрик телеграммалари келди.

Юбилярнинг илмий ишлари ва педагогик фаолиятига атаб ташкил қилинган виставка кеча қатнашчиларининг диққатига сазовор бўлди. В. А. Чинкова туғилганига 60 йил, педагогик фаолиятига 40 йил тўлиши муносабати блан Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланди.

О. САЙДАМИНОВ,
И. РАХМОНОВ.

Абу Али ибн Сино ҳайкали проектлари виставкаси

5 январьда Навоий номли Ўзбекистон Давлат халқ кутубхонасида X асрнинг улуғ олими Абу Али ибн Сино ҳайкали учун ўтказилаётган конкурсга келган проектлар виставкаси очилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, бу ҳайкал Абу Али ибн Синонинг ватани Бухорода ўрнатилади.

Виставкада жюри номига олинган 80 дан ортиқ проект ва макет кўрсатилмоқда. Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидаги ҳайкалтарошлар, рассомлар, сан'ат ҳамда архитектура олий ўқув юртларининг илмий ходимлари ва студентлари ана шу проект ҳамда макетларни ишлаганлар.

Виставка бешинчи февральгача очиқ бўлади. (ЎзТАГ).

Янги китобларга обзор

«ЧИН ЎРТОҚ»

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти «Чин ўртоқ» ҳикоялар тўпламини босиб чиқарди. Тўпламдаги асарларда асосан пионер ва ўқучиларнинг мактабдаги ва мактабдан ташқаридаги ҳаёти — улар ўртасидаги дўстлик, ўртоқлик муносабатлари ҳикоя қилинади. Шуниси қувонарлики, тўпламга кўзга кўринган ёзучилар блан бир қаторда кўпгина ёш қаламкашларнинг ҳам асарлари киритилган.

Тўпламда талантли болалар ёзучиси Ҳаким Назирнинг «Лола» ҳикояси бор. Лола авваллари ўзини звенодан четга тортиб, коллектив равишда дарс тайёрлашни ўзига эп кўрмайди. Ҳатто у, «биров мендан ёрдам сўрамасин, менинг ҳам бировга ишим тушмайди» деб гердайиб юради. Фавқулодда унинг онасини туғруқхонага олиб кетадилар. Лола мактабига боролмай, уй ишларига ўралиб қолади. Ана шунда звено а'золари Лоланинг уйига галма-галдан боришиб, унга ёрдамлашадилар, ўтилган дарслардан хабардор қилиб турадилар. Бу воқиа Лолада яхши таассурот қолдиради. У, бир-бирига ёрдамлашиш, коллектив бўлиб дарс тайёрлашнинг афзалликларини юракдан ҳис қилади. Энди унда илгариги такаббурликдан асар ҳам қолмайди, дўстлари блан ниҳоятда самимий ва дўстона муносабатда бўлади. Авторнинг ютуғи шундаки, китобхоналаримизга таниш бўлган ана шу муҳим темани ва ундаги ғояни ўзига хос оригинал формада ўқучига етказиб бераолган.

Ёш ёзучи К. Раҳимовнинг «Пионер галстуги», С. Абдуқаҳҳорнинг «Ғурра», Н. Фозиловнинг «Дўстлар», Й. Шамшаровнинг «Кўзмунчоқ» ҳикоялари темасининг актуаллиги, бадиий жиҳатдан пухта, равон ишланиши блан ажралиб туради.

Лекин тўпламдаги ҳикояларнинг кўпчилиги бадиий адабиётимизнинг талабларига тўла жавоб бераолмайди. Масалан, Ф. Мусажоновнинг «Дарадаги қишлоқда» ҳикоясини олиб кўрайлик. Автор бу асарида қиш кунларидан бирида бўрон туриб, қўйлар тўдасидан ажралиб қолган бир қўйни, икки пионер топиб келтирганлигини тасвирлайди. Бу ўринда шуни айтиш кераккн, автор ортиқча тафсилотларга берилиб кетиб, ҳикояни ҳаддан ташқари чўзиб юборган. Ҳикояда ба'зибир ортиқча воқиалар борки, уларни қисқартиб ташланса асарнинг умумий йўналишига ҳечбир зарар етказмайди.

Автор асар қаҳрамонларидан Жўра тўғрисида гапириб, унинг хусусиятларини санайди. Бизнингча қаҳрамоннинг хусусиятларини қуруқ санаб ўтишнинг ҳожати йўқ. Болаларга берилган бу умумий характеристика ортиқча. Китобхон китоб қаҳрамонининг ҳатти-ҳаракати, кишиларга муносабати, орзу-ўйларидан унинг ким эканлигини, ички дун'ёси қандай эканлигини билиб олиши лозим. Ҳикояда муваффақиятсиз чиққан ўхшатишлар ҳам бор.

Бундай камчилик А. Мираҳмедовнинг «Чин ўртоқ» ҳикояси, А. Ирисовнинг «Тузалиш» ҳикояларида ҳам мавжуд. Бу авторларнинг ҳикояларидаги умумий камчилик шундаки, уларнинг кўпчилиги тема ва мазмун жиҳатидан бир-бирига ўхшаб кетади. Ба'зибир ҳикояларнинг бошланишини ўқибоқ унинг мазмуни, идеясини айтиб бериш мумкин. Бу камчиликнинг йўл қўйилишига бизнингча, биринчидан та'лим-тарбиявий темада ҳикоя ёзишда ёзучиларимизнинг ма'лум бир штамп асосида ижод этишлари сабаб бўлса, иккинчидан ёзилган асар устида қайта-қайта ишламаслик, кам меҳнат қилиниши сабаб бўлаётир.

Ёш китобхонлар «Чин ўртоқ» тўпламидаги ўртоқлик, ҳамда та'лим-тарбиявий темада ёзилган асарлар блан бир қаторда, мактаб ўқучиларининг политехника та'лимини қандай эгаллаётганликлари, уларнинг турли хил тўгаракларда қатнашиб ҳунар ўрганаётганликлари, уйдаги хулқ-одоби, ота-оналарга бераётган ёрдами тўғрисида ҳикоялар ўқишни истайдилар.

Носир РИХСИЕВ,
Ўлмас УМАРБЕКОВ.

«Чин ўртоқ», «Бизнинг босмахона» ва «Ҳайвонат боғида» тўпламларининг редактори И. Муслим. Ўздавнашр, Тошкент—1955 йил.

«БИЗНИНГ БОСМАХОНА»

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти босиб чиқарган «Бизнинг босмахона» деган кичик ше'рий китоб бахтиёр болаларимизга қилинган яхши тортиқдир. Ёш китобхон уни ўқиб, ундаги фотолар блан танишиб чиққач, ўзининг севимли йўлдоши — илм булоғи — китобнинг қандай нашр этилиши блан танишади, босмахона цехларига саёҳат қилади. Кекса матбаачи Одилхон Юнусхонов ёзган «Бизнинг босмахона» китобчаси гарчи бадиий жиҳатдан етук бўлмаса ҳам, унда босмахонадаги процесслар равон мисра'ларда, кичик бир сюжет асосида баён этилади. Бу китобнинг автори профессионал ёзучи ҳам эмас, ҳаваскор шоир ҳам эмас, балки у ўттиз йилдан ортиқ умрини совет матбуотидаги ишга бағишлаган, ўз ҳунарини ниҳоятда севган, ўз касбдошлари қилаётган шарафли ишнинг гўзаллигини ёш китобхонга сўзлаб бериш орзуси блан тўлиб-тошган кишидир.

Китобчада пионер Меҳрининг янги китоб олгани, дўстларига у китобнинг хусусиятини мақтаганлиги ва унинг ўртоқларида шу китоб нашр этилган босмахонани бориб кўриш иштиёқи пайдо бўлганлиги айтилади. Кейинги саҳифаларда китобхон босмахонанинг асосий цехлари, айрим машиналарнинг ишлари, китобнинг терилишидан тортиб тайёр бўлиб, автомашиналарга юкланишигача бўлган асосий процесслар блан танишади.

Автор айрим ўринларда жуда чиройли ўхшатиш, сифатлаш, жонлантириш каби бадиий воситалар топаолган.

О. Юнусхонов ҳарф теручи линотип машинасининг иш процессини тасвирлар экан, қуйидаги жонли, содда сатрларни тизади.

Клавишни босиш блан,
Берк йўлларни очиш блан,
Матрицалар сувдай оқар,
Қушчалардек қанот қоқар,

Наборщикларнинг терилган ҳарфларни олиб келиб, тартибга келтиришлари, қаторлашлари, хатоларини тузатишлари, сатрлар ораларини тўлдиришлари ҳам содда, равон мисра'ларда тасвир этилган.

Сўнг текислаб кумуш тишдай,
Бир қолипда қуйган ғиштдай...
Хато сўзга бигиз ботар,
«Чиқ бақка!» деб уни тортар.

Бунга ўхшаш жонли ўхшатишлар, равон мисра'лар китобда анчагина бор.

Шунингдек, китобда турли ҳарфлар, линейкалар, босма машиналари, уларнинг хусусиятлари, ишлаш процесси ёш китобхонга тушунарли тил блан сўзлаб берилади. «Искра», «Пионер» ротация машиналарининг ишлаш принциплари ҳам экскурсовод ҳикоя қилгандек тасвирланган.

Автор китобни босиш учун жуда кўп меҳнат сарф бўлишини, кўп кишиларнинг овора бўлиши, машиналарнинг ишлашини кўриб, китобнинг қадрига етган болалар тилидан қуйидаги сатрларни ёзиб, ўз қиссасини тугатади:

Энди доим тоза тутиб,
Қадрлайлик а'ло ўқиб.
Билим берар бизларга бахт,
Унутмайлик буни ҳечвақт.

О. Юнусхоновнинг «Бизнинг босмахона» китоби пионер ва ўқучиларимизни совет матбуоти блан таништирибгина қолмай, уларни китобга, билимга муҳаббат руҳида тарбиялашда ҳам хизмат қилади.

М. ЯҲ'ЁЕВ.

БОЛАЛАР КИТОБЧАСИ

Яқинда Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти Адҳам Раҳматнинг «Ҳайвонот боғида» ше'рлар тўпламини нашр этди. Бу тўплам ёшларнинг китобга бўлган ҳавасини оширади. Аввало шуни айтиш кераккн, ёшлар учун, айниқса кичик ёшдаги болалар учун эстетика катта роль ўйнайди. Бола магазин олдига келганда, у бир чеккадан китобларни қарайбошлайди. Қайси китобнинг муқоваси кўзига чиройлироқ кўринса, бола ана шуни олиб кўради ва уни варақлайбошлайди. Шунга кўра босилган китобларнинг безаги ниҳоятда болани қизиқтираолиши керак.

«Ҳайвонот боғида» ше'рлар тўплами мактабгача ёшдаги болалар учун ёзилган бўлиб, унга 20 та кичик ҳажмли ше'р киритилган. Рассом Б. Жуков ана шу китобни жуда моҳирлик блан безаган. Ҳарбир ше'р учун ишланган расм мазкур ше'рнинг эскизини эслатиб туради.

А. Раҳматнинг бу тўпламида ёш болаларни ҳайвонот олами блан таништириш ғояси ётади. Тўпламда «Товус», «Лайлак», «Туяқуш», «Турна», «Укки», «Каптар» каби паррандалар блан таништиручи ше'рлар болаларга хос содда тил блан равон ёзилган. Бу ше'рлар қушларнинг ўзига хос хусусиятларини рангба-ранг мисра'ларда ёрқин акс этдиради.

Қул, қул, қул, қул, қулқуллаб,
Юрар доим қафасда.
Думин қилар елпуғич,
Жаҳли чиқса бирпасда.
(«Курка» ше'ри, 11 бет).

Куркани тасвирлашда ана шу тўртликнинг ўзи кифоя. Мактаб ёшигача бўлган бола буни тез тушуниб олади. Тўпламдаги «Тўти» ше'ри ҳам ўзининг равонлиги, мазмундорлиги, паррандалар хусусиятининг конкрет очиб берилиши жиҳатидан анча пухта ёзилган.

Лекин шуни ҳам айтиш кераккн, тўпламда болаларнинг диди ва савиясига мос бўлмаган айрим ше'рлар ҳам мавжуд. Шоир «Бойқуш» ше'рида шу парранданинг ўзига хос хусусиятлари ва сифатларини конкрет очиб бериш ўрнига фикрни мавҳумлаштиради. Натижада бола бойқушнинг нима учун кеч бўлгандан сўнг кўзини очишини тушунаолмайди. Буни қуйидаги мисра'ларда кўриш мумкин:

Ухлагани, ухлаган,
Кундуз ёкмас унга ҳеч.
Фақат кўзин очади
Қуёш ботиб, бўлса кеч.

Шоир болаларга атаб асар ёзар экан, аввало у, ўз асарининг ана шу китобхон диди ва савиясига мослаб ёзиши, фикр ва образларнинг конкрет бўлиши, ўз асари орқали болаларимизнинг бадиий асарга нисбатан меҳр-муҳаббатини ошириши лозим.

Хулоса қилиб айтганда, «Ҳайвонот боғида» тўплами айрим камчиликлардан қат'ий назар, кичик ёшдаги болаларга тақдим этилган катта совғадир.

Фатхулла ҒАНИХЎЖАЕВ.

Қисқа сатрларда

* **Тошкентдаги** «5-нчи декабрь» кўчасида водопровод колонкалари қурилиб, маҳалла меҳнаткашлари сувга сероб этилди. Меҳнаткашлар, бундан беҳад миннатдор бўлмоқдалар.

М. Алимов.

* **Куйичирчиқ** районидаги «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозида янги радиоузел қурилиб, ишга туширилди. Ишчиларнинг хонадонларига 1700 га яқин радиоточка ўрнатилди.

С. Йўлдошев,
И. Ҳамроев.

* **Сирдар'ё** районидаги Сталин номли колхоз йилдан-йилга обод бўлмоқда. Колхозда ўтган йилнинг ўзида магазин, медпункт, 600 ўринли катта клуб ва 100 бош бузоқ сиғадиган молхона бинолари қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари 312 колхоз а'зосининг хонадонига радиоточка ўрнатилди.

Н. Саидов.

* **Чиноз** районидаги Маленков номли колхоз қиёфаси тобора ўзгариб, кўркамлашиб бормоқда. Колхозда 500 ўринлик клуб, 6 хонали ясли, медпункт, 100 бош қорамол сиғадиган типовой молхона бинолари қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди.

А. Саидов.

* **Бекобод** район маданият бўлими аҳолига маданий ва маиший хизматни яхшилаш ишига жиддий э'тибор бермоқда. Район колхозларида кўчма киноустановкалар хизмати намунали йўлга қўйилган. Яқинда Маленков ва Каганович номли колхоз а'золарига «Адмирал Ушаков», «Чапаев» ва бошқа кинофильмлар кўрсатилди. Колхозчилар бу фильмларни зўр қизиқиш блан томоша қилдилар.

Н. Шербеков.

ПАХТАЧИЛИКДА ПРОГРЕССИВ МЕТОДНИ КЕНГ ҚЎЛЛАНАЙЛИК!

Пахтачиликда янги усулни қўлланишдаги тажрибаларнинг дастлабки якунлари

Қишлоқ хўжалик илғорларининг декабрь ойида бўлиб ўтган республика кенгашида пахтачиликда янги, прогрессив усулни жорий этишдаги дастлабки ютуқлар та'кидлаб ўтилди. Ғўзани квадрат-уялаб ўстириш натижасида пахтачиликда механизациядан энг кўп фойдаланиш та'мин этилиши блан бирга меҳнат унуми ошиб, ғўза парваришидаги агротехника тадбирлари энг қулай муддатларда сифатли қилиб амалга оширилади. Натижада экин ҳосилининг ошиши табиий бир ҳол бўлиб қолади. Республикамиз пахтакорлари блан бир қаторда областимиз колхоз, совхозларидаги меҳнаткашлар ўтган йил пахтачиликда янги усулни жорий этиш соҳасида жиддий қадамларни қўйдилар. Асосий майдонларда чигит торқаторлаб ва квадрат-уялаб экилди. Анчагина майдонларда ғўза қатор оралари иккитомонлама ишланди.

Пахтачиликда янги усулни кенг миқ'ёсда қўлланишнинг биринчи йилдаги натижалари бу усулнинг ғоят аҳамиятли эканини кўрсатмоқда. **Квадрат-уялаб чигит экишнинг ижобий натижаси кўпгина колхозларда меҳнатнинг тежалиши, ҳосилнинг ошиши блан ифода этилмоқда.** Уялаб ўстирилган ғўзаларнинг деярли ҳамма ерда ҳам ҳолати, ўсиш ва ривожланиши ғоят нормал бўлди. Бунинг сабаби шуки, янги усулда ғўза туплари тўғри жойланиб, етарли даражада озиқ майдонига эга бўлиши блан бирга, иккитомонлама парвариш қилиниб, ўсимлик ривожланиши учун энг қулай шароит ҳам яратилди. **Қатор оралари иккитомонлама ишланган далаларда бегона ўтлар жуда кам бўлди. Шу блан бирга ғўза парвариши даврида қилинадиган ишларга сарф этиладиган меҳнат кунлари 35—45 процент тежалди.**

Андижон область пахтакорларининг янги агротехникани жорий этишдаги тажрибалари анча диққатга сазовордир. Бу областьда ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 26 центнердан пахта етиштирилди. Бунинг сабаби шуки, барча майдонларда чигит торқаторлаб ва квадрат-уялаб экилиб, 57 минг гектар ерда ғўза қатор оралари иккитомонлама ишланди. Натижада ғўза парвариши даврида қилинадиган асосий ишлар энг қулай муддатларда бажарилди. **Квадрат-уялаб ўстирилган ерларда пахта ҳосили одатдагидан 4—5 центнер ортиқ бўлди.**

Янги усулни жорий этишда областимиз пахтакорлари ҳам катта ютуқларга эришдилар. Жумладан, 70 минг гектар майдондаги ғўза қатор оралари иккитомонлама ишланди. Бу эса область пахтакорларининг 9 декабрьда йиллик пахта тайёрлаш давлат планини муваффақият блан бажаришларига имкон берди.

Айрим колхозларимиз янги усулни жорий этишда анча намунали ишлар қилдилар. Октябрь районидаги Киров номли колхоз 65 процент майдондаги ғўзани квадрат-уялаб ўстириб, қатор ораларини иккитомонлама ишлади. Натижада колхозда мўл ҳосил етишди, ҳосилнинг қарийб 50 проценти машина блан терилди, давлат пахта тайёрлаш плани муддатидан анча илгари бажарилди. Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхоз янги усулни қўлланиш туфайли ҳосилни гектарига 1954 йилга нисбатан 3 центнердан ошириб, 1100 гектар майдонда ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштирди ва давлат планини ошириб бажарди. Бу колхозда 70 процент майдонда ғўза 60х45 ва 45х45 схемаси асосида ўстирилиб, қатор оралари икки томонлама ишланган эди. Колхозда ғўзани ягана қилиш ва қатор ораларини ишлашнинг ўзидаёқ 35 процент меҳнат кунлари тежалди; ҳосил ошди ва бунинг натижасида меҳнат кунларининг қиммати ҳам ортди.

Бўка районидаги «XIX партс'езд» колхозининг ўртоқ Маликов бошлиқ бригада а'золари 57 гектар ердаги ғўза қатор ораларини 5 марта узунасига ва 3 марта кўндалангига ишлаб, ҳар гектар ердан 32,2 центнердан ҳосил олишга эришдилар. Ҳолбуки, шу бригадага ёнма-ён турган 4-нчи бригада а'золари ғўза қатор ораларини фақат бир марта кўндалангига ишлаганликлари учун ҳар гектар ердан атиги 26 центнердан ҳосил етиштирдилар. Агар колхозда бир центнер пахтанинг таннархи 7,5 меҳнат куни турган бўлса, ўртоқ Маликов бошлиқ бригадада бир центнер пахта учун 5 меҳнат куни сарфланди.

Янгийўл районидаги «XIX партс'езд» колхозининг ўртоқ Р. Қурбонова бошлиқ звено а'золари ўтган йили ғўзани фақат бир марта ўтоқ қилиш учунгина қўл меҳнати сарф этиб, ҳар гектар ерда 37 центнердан ҳосил етиштирдилар. Ҳолбуки, бу звено а'золари 1954 йилда ғўзани 4—5 марта чопиқ қилиб ҳам шунчалик мўл ҳосил ололмаган эдилар.

Октябрь районидаги Каганович номли колхозда 1954 йилда озгина майдонда ғўза квадрат-уялаб ўстирилганлиги учун колхоз бўйича ҳар гектар ерга 170 меҳнат куни сарф этилган эди. 1955 йилда колхозда кўпгина майдондаги ғўза янги усулда ўстирилиб, ҳар гектар ерга 140 меҳнат куни сарфланди ва бир центнер пахтанинг қиммати 5,25 меҳнат кунига тушди.

Шундай қилиб, пахтачиликда янги, прогрессив усулни қўлланиш ҳосилни оширишда ва меҳнат унумини кўтаришда, колхоз экономикасини мустаҳкамлашда муҳим фактор бўлаётир.

Колхоз, совхозларимизнинг кенг ишлабчиқариш шароитидаги тажрибалари ҳамда илмий-текшириш муассасаларининг ма'лумотлари чигитни квадрат-уялаб экиш усулига кўчиш муносабати блан пахтачилик агротехникасида бирқанча ўзгаришлар қилиш зарурлигини кўрсатмоқда.

1955 йилда илмий-текшириш муассасалари пахтачиликда янги усулнинг қўлланилишига боғлиқ бўлган бирқатор агротехника масалалари юзасидан тажрибалар ўтказдилар. Ҳозир бу тажрибаларнинг ба'зи бир якунлари тўғрисида гапиришимиз мумкин. Янги агротехниканинг асосий масалаларидан бири квадратларнинг қандай катталикда бўлиши, мўл ҳосил етиштириш учун ўсимликни озиқланиш майдонига тўғри жойлаштириш масалаларидир. Бу масаланинг муҳимлиги ва уни ҳал этишнинг мураккаб томони шундан иборатки, бунда ғўзанинг биологик талаблари блан унинг ўсиш шароити ҳамда парваришида келиб чиқадиган ташкилий-хўжалик масалаларни тўғри боғлаш талаб этилади.

Квадратларнинг энг қулай катталигини белгилаш ва ўсимликнинг озиқланиш майдонига тўғри жойланишини аниқлаб олиш учун колхоз, совхозларда ва тажриба муассасаларида чигитни 45х45, 50х50, 55х55 ва 60х60 схемаларда экиб, тажрибалар ўтказилди. Тажриба муассасалари, биринчи навбатда СоюзНИХИда кейинги икки йил мобайнида бирқанча экспериментал ма'лумотлар тўпланди. Бу ма'лумотлар ҳарқайси схеманинг қанчалик қулай эканлигини аниқлади. **Кўп жойлардаги синашлар, участкаларнинг тупроқ шароити ва рельефига қараб ғўзани 45х45 ва 50х50 схемасида квадрат-уялаб экишнинг ҳосил жиҳатдан энг фойдали эканлигини кўрсатди.** Ғўзани 60х45 схемасида тўғрибурчак-уялаб ўстириш жуда кам ҳолларда яхши натижа берди. **Агар ер унумдорлиги яхши бўлса, 60х60 схемасининг ҳам анча афзаллиги ма'лум бўлди.**

1954—1955 йилда квадрат-уялаб ўстирилган ғўзалар қатор ораси машиналар ёрдами блан иккитомонлама ишланди. Бу хилда ишлашнинг оддий қаторлаб экишдагига нисбатан ғоят аҳамиятли эканлиги равшан бўлди. Буни жуда ишончли ма'лумотлар тўла тасдиқлаб бераётир.

Бухоро тажриба станциясида 1954 йилда пахтанинг 137—Ф сорти, 1955 йилда С—450—555 сортлари 50х50 схемасида жойлаштирилиб синалди. Бунда нишаблиги билинар-билинмас бўлган ерларда ҳарбир уяда 3 тупдан ғўза ўстирилди. Натижада бу ерларда 60х60 схемасида ўстирилган ғўзага қараганда ҳосил гектарига 4,4—5 центнердан ортиқ бўлди. Қува тажриба станциясида ҳам камнишаб ерда 50х50 схемасида ўстирилган ғўза ҳосили 60х60 схемасидагига нисбатан 4,9 центнердан, 45х45 схемасига нисбатан эса 4,7 центнердан ортиқ бўлди.

Оққовоқ тажриба станциясида (Оржоникидзе райони) нишаблиги кескин билиниб турган ерларда 45х45 схемаси блан ўстирилган ғўзаларнинг ҳар гектаридан 43—44,6 центнердан ҳосил олинди. Аммо шу ерда бошқа схемаларда ўстирилган ғўзалар ҳосили 41—42 центнер бўлди. Фарғона тажриба станциясининг унумдор ерларида 1955 йилда ҳархил схемада ўстирилган ғўзалар ҳосилида унчалик фарқ бўлмади. 60х60 ва 45х45 схемаларнинг ҳар иккаласида ҳам бирхилда мўл, ҳар гектардан 43—44 центнердан ҳосил олинди.

Шуни ҳам айтиш керакки, 45х45, 50х50, шунингдек 60х60 схемасидаги квадрат ва 60х45 схемасидаги тўғрибурчак шаклида уялаб экишларда ҳосил бирбирига яқин бўлса ҳам, лекин ташкилий-хўжалик жиҳатдан бир хўжаликда бирнеча схемани қўлланиш унчалик мақсадга мувофиқ бўлмайди. Бу нарса ғўза қатор ораларини ишлаш даврида ма'лум қийинчиликларга сабаб бўлади, ҳархил схемадаги ғўзалар учун махсус машиналар бўлишини талаб этади. Шунинг учун бундан кейин схемаларни иложи борича камайтиришга, участканинг шароитига қараб уялардаги ўсимликлар сони ва туп қалинлигининг етарли бўлишини та'минлашга ҳаракат қилиш керак. Бу жиҳатдан 50х50 схемани кўпроқ қўлланиш ма'қул. Шунда ҳар гектар ерда етарли сонда ғўза туплари бўлиб, қатор ораларини иккитомонлама машина блан ишлаш тўла та'мин этилади. Тажриба Ўрта Осиё республикалари шароитида ба'зи жойларнигина истисно қилмаганда, ҳамма ерда ҳам ғўзани 50х50 схемасида ўстириш мумкинлигини кўрсатаётир. Фақат сизот сувлари чучик бўлган ўтлоқ-тупроқли участкалардагина ғўзани 60х45 схемасида тўғрибурчак-уялаб ва 60х60 схемасида квадрат-уялаб ўстириш ма'қул бўлиши мумкин.

Турли станциялар тажрибаси ҳарбир уяда 2—3 тупдан ғўза ўстириш ма'қуллигини кўрсатмоқда. Агар уядаги туплар сони бундан ошиб кетса, ғўзалар сояланиб, мева органларини тўкиб юборади, ҳосил кеч етилади. Бу албатта ҳосилнинг миқдорига ва сифатига ёмон та'сир қилиши мумкин. Бу жиҳатдан Чоржўй зонал станцияси ва Байрамали тажриба даласининг ма'лумотлари анча диққатга сазовордир. Бу станцияларда 60х60 схемада ўстирилган ҳарбир уяда 2—3—4 тупдан ғўза бўлган эди. Натижада Чоржўй станциясида уяда 2 тупдан ўсимлик бўлганида ҳар гектар ҳосили 44,7 центнер, 3 тупдан ўсимлик бўлганда 45,6 центнер, 4 тупдан ўсимлик бўлганда 44,2 центнердан ҳосил олинди. Байрамали тажриба даласида ҳам биринчи ҳолда ҳар гектар ҳосили 44,7 центнер, иккинчи ҳолда 51,6 центнер, учинчи ҳолда эса 47,8 центнер бўлди.

Чигитни торқаторлаб экишнинг кенг миқ'ёсда қўлланилиши ғўзани суғоришга ғоят катта аҳамият беришни зарур қилиб қўйди. Ма'лумки, ғўзанинг ўсиши, ривожланиши ва ҳосили ўсимлик ҳаёти учун зарур бўлган барча факторларнинг биргаликдаги та'сири бўлиб туришига боғлиқ. Квадрат-уялаб экишда қатор оралари торайиб, туп қалинлиги ошади, айрим ҳолларда ҳар гектар ерда 100—120 минг тупгача ўсимлик бўлади. Туп қалинлиги шундай юқори бўлган шароитда ғўзани му'тадил ўстириш талаб этилади. Аҳар бу шароитда ғўза туплари ғовлаб ўсиб кетса, бир-бирларини қалин соя қилиб қўяди. Айниқса ғўза ҳосил тугаётган даврда ортиқча сояланиб кетса, ҳосил камайиши мумкин.

Янги агротехника шароитида ғўзанинг ўсиш ва ривожланишини суғориш режимини ўғитлаш блан тўғри қўшиб қўлланиб, тартиблаш мумкин бўлади. Буни бирқанча текширишлар тасдиқлаётир. Ғўзани му'тадил ўстириш учун уни гуллашгача сувдан кўпроқ сақлаш, иложи бўлса суғормасликка ҳаракат қилиш лозим. Тожикистон пахтакорлари ғўзани дастлабки даврда сув блан та'мин этишда биринчи бўлиб ана шундай қоидага амал қилдилар ва бу тўғри бўлиб чиқди. Броқ 1955 йил тажрибаси, кўпчилик ҳолларда биринчи суғоришни, айниқса сизот сувлари чуқур турган жойларда ортиқча кечиктириб юбориш ернинг қаттиқ қуриб қолишига, ҳосилнинг ҳам камайишига сабаб бўлишини кўрсатди. Оққовоқ станциясининг сизот сувлари чуқур турган ерларда квадрат-уялаб ўстирилган ғўзаларни дастлабки даврда суғориш юзасидан ўтказилган тажрибалари қуйидаги натижани берди. **Ҳар уяда 3 тупдан ўсимлик қолдириб, 60х60 схемасида ўстирилган ғўзалар гуллашгача бир марта суғорилганда ҳар гектар ҳосили 38,4 центнер, 2 марта суғорилганда 43,4 центнер бўлди. Ҳар уяда 2 тупдан ўсимлик қолдириб 45х45 схемада ўстирилган ғўзалар гуллашгача бир марта суғорилганда гектар ҳосили 43,8 центнер, 2 марта суғорилганда 45,4 центнер бўлди.** Демак, ҳар икки ҳолда ҳам тупроқ намлиги ва ўсимлик ҳолати э'тиборга олинмасдан, ғўза гуллашгача бир марта суғорилганда, ҳосил камайди. Бошқа станцияларда ўтказилган тажрибаларда ҳам натижа шундай бўлиб чиқди.

Ғўзани гуллашгача бўлган даврда суғориш режимини тартибга солиш учун суғоришлар сонини камайтириш эмас, балки суғориш нормасини камайтириш керак. Бунинг учун суғориш усулида бирқанча ўзгаришлар қилиш лозим. Масалан, сизот сувлари чуқур турган ерларда ғўзани гуллашгача 2 марта суғориш мумкин, лекин бунда сув ҳамма эгатларга тарқалмайди, балки оралатиб тарқалади. Шунинг ўзи блан ҳаргал суғоришдаги бериладиган сув миқдорини 2 марта камайтириш мумкин бўлади.

Ғўза гуллаш ва ҳосил тугиш даврида кўпинча намнинг ортиқчалигидан эмас, балки етишмаслигидан қийналади. Лекин шунга қарамасдан бу даврда ғўзани ортиқча намлаб юборишга ҳам уринмаслик керак. Энг яхшиси, бу даврда ўсимликнинг талабига ва тупроқдаги намга қараб ғўзани му'тадил суғоришга ҳаракат қилиш лозим. Акс ҳолда ғўза ортиқча суғорилиб юборилса, ўсимликнинг микроиқлим шароити ноқулайлашиб, ўсиш кечикади. Айниқса бу даврда қатор оралари жуда тор бўлган ерларнинг ортиқча намланишига йўл қўймаслик зарур.

Квадрат-уялаб ўстирилган ғўзаларни суғориш усули юзасидан 1955 йилда ўтказилган тажрибалардан анча қизиқ ма'лумотлар олинди. СоюзНИХИнинг Тожикистон тажриба станциясида икки хил ерда 45х45 схемасида ўстирилган ғўзаларни суғориш тажрибаси ўрганилди. Бу ерларнинг бири 3 йилдан кейин бузилган бедапоя бўлиб, тупроғи сувни яхши сингдирар эди, иккинчиси эскидан ғўза ўстирилиб келган ва сув ўтказиши унча яхши бўлмаган ер эди. Биринчи ҳолда ғўзалар ҳаргал ҳам эгат оралатиб суғорилиб, иккинчи ҳолда ҳамма эгатларга сув қўйилиб суғорилди. Натижада бедадан чиққан ерларда ўстирилган ғўзанинг ҳар гектаридан 3,2 центнердан ортиқ ҳосил олинди. Ўтган йилларда чигит экилиб келган ерларда ғўзани ҳамма эгатлар орқали сув қўйиб суғориш яхши натижа берди. Бундай ерларда ғўза эгат оралаб суғорилганда ҳар гектар ер ҳосили 4 центнердан кам бўлди.

Ғўзанинг ўсиш ва ривожланишини тартиблаш, мўл ҳосил тўплаш учун ўсимликни ўғитлаш тартибини ҳам аниқлаб олишга тўғри келади. Текширишларда шу нарса аниқландики, **агар дастлабки даврда ғўза илдизчалари ўсаётган зонада фосфор концентрацияси етарли бўлса, илдизлар ерга чуқур ёйилади, ғўзапояси му'тадил ўсади, мева шохлари анча пастдан чиқади ва ривожланиш фазалари анча тез ўтади.** Шунинг учун ғўзани ўсиш даврида эртароқ озиқлантириш ва дастлаб, уни етарли миқдорда фосфор блан та'минлашга ҳаракат қилиш керак

Шу муносабат блан конструкторлар ва машинасозларимизга ҳам ба'зи э'тирозларимизни айтиб ўтишга тўғри келади. Масалан, ҳозиргача чигитни экиш блан бирйўла ерга фосфорли ўғит солиб кетадиган сеялка конструкцияси яратилмаган. Ҳолбуки, агар шундай сеялкалар яратилса, ғўзани дастлабки даврда фосфор блан та'мин этиш мумкин бўлади.

Янги агротехникани қўллашда ғўзани азотли ўғит блан озиқлантириш масаласига ҳам алоҳида э'тибор беришга тўғри келади. Ма'лумки, нормал шароитда ғўза тўла гуллаган даврагача зўр бериб ўсиб, шундан кейин унинг бошпояси ва ҳосил шохларининг ўсиши секинлашади. Бу, ма'лум даражада ўсимликка озиқнинг ўтиб туришига ҳам боғлиқ. Ғўза ҳосил тугушга текис киришиб, кўсаклар тўлишабошлаган даврда ўсимликка ердан озиқ моддаларнинг ўтиши секинлашади, аммо уларнинг ўсимлик танасида қайта тақсимланиши кучаяди, озиқ элементлари поядан кўра кўсакка ва шоналарга ўтади. Шунинг учун **ғўзани шоналаш ва гуллаш даврида азот блан ўғитлаш ва бунда азотли ўғитни фосфорли ўғит блан қўшиб солишни унутмаслик керак.**

Қўлимиздаги тажриба ма'лумотлари квадрат-уялаб ўстирилаётган ғўзаларни озиқлантириш муддатларини қайта кўриб чиқишга асос бўлолмайди. Лекин шуни айтиш керакки, янги усулда ғўзани ўсув даврида икки марта эмас, балки уч марта озиқлантириш ҳосилни оширади. Бунда ҳарбир ер учун мўлжалланган ўғит миқдори кўпайтирилмайди, балки шу миқдор ўғитнинг ўзи уч марта бўлиб-бўлиб солинади. Масалан, Янгийўл районидаги «XIX партс'езд» колхозида 60х60 схемасида ўстирилган ғўзаларга 90 килограмм азот уч даврда солинган. Натижада ҳар гектар ерда 39,3 центнердан ҳосил етишди. Шу миқдор ўғит икки бўлиб солинган ерларда эса ҳосил 36,5 центнер бўлиб қолди.

1955 йилда қилинган ишларнинг ўзи блан квадрат-уялаб экиш усулининг агротехника комплексига доир барча масалалар ҳал этилиб бўлди, деб айтаолмаймиз. Бу масалаларни чуқур ўрганиш ишлари бундан кейин ҳам давом эттирилиши лозим.

Хулоса қилиб шуни ҳам айтиш керакки, янги, прогрессив усулни тўла жорий этиб, унинг афзалликларини батамом қўлга киритишимиз учун ҳозирги кунда ҳамма ерларда шудгорлашни тамомлашимиз лозим. Шундагина биз баҳорда ерни чигит экишга сифатли қилиб тайёрлаймиз, экин кампаниясини қисқа муддатда ўтказишга эришган бўламиз.

П. БЕСЕДИН,
СоюзНИХИ директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари.

А. ДУДКО,
старший илмий ходим.

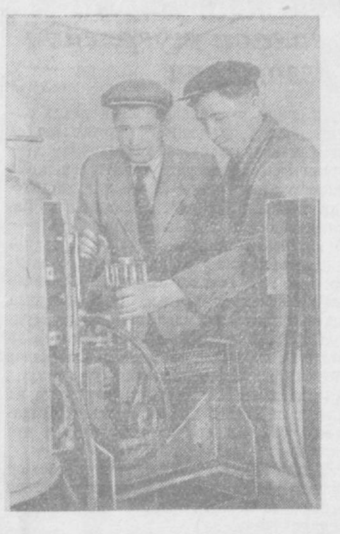

Тошкентдаги экскаватор заводи асбобсозлик цехининг коллективи яқинда шестерня тишларини тоблаш установкаси монтажини тугаллади **Суратда:** термист-инженер **В. Попов** (чапда) ва термист **И. Лепехин** ўртоқлар юқори частотали ток кучи блан установкада биринчи марта шестерня тишини тобламоқдалар.

В. Салов фотоси.

Тўқимачиларга ғамхўрлик

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатида халқимизга кўплаб сифатли ип ва газлама маҳсулотлари етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилаётган ишчи ва инженер-техник ходимларнинг моддий ҳамда маиший турмушини яхшилаш тўғрисида комбинат бошқармаси тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

1955 йилнинг ўзида комбинат ишчиларига 4500 квадрат метрдан иборат 3 та уй-жой биноси қуриб берилди. Бу биноларнинг хоналари зарур инвентарьлар блан етарли миқдорда та'минланган.

Комбинатда ҳозир 12 та болалар боқчаси ва ясли биноси мавжуд бўлиб, уларда 2000 га яқин бола тарбияланмоқда.

Шунингдек, тўқувчи ва йигирувчиларнинг соғлигини сақлаш учун комбинат қошидаги медпунктлар, касалхона ва суткалик дам олиш уйи, тунги профилактика муассасалари намунали хизмат қилмоқда.

Ўтган йилнинг ўзида комбинат ишчилари ва инженер-техник ходимларининг меҳнатини муҳофаза қилиш ва моддий маиший аҳволини яхшилаш учун бирқанча миллион сўмлик маблағ сарфланди.

Р. КАРИМОВ.

Боёвут райони обод бўлмоқда

Боёвут райони яқинда ташкил этилган райондир. Районда ободончилик ишлари тобора кенг қулоч ёймоқда. Чунончи, биргина Жданов номли колхозда ўнлаб янги уй-жой бинолари қад кўтарди ва фойдаланишга топширилди.

Районнинг ташкил топганига ҳали бир йил тўлмаган бўлса-да, район марказида катта қурилишлар бун'ёдга келди. Ҳажм жиҳатидан анча катта бўлган ётоқхона, ошхона, бирнеча склад, кенг исте'мол моллари блан савдо қилувчи 5 та магазин бинолари қурилди. Районнинг марказий ва транспорт серқатнов бўлган кўчаларига тош-шағал ётқизилди. Кузда кўча ёқаларига 20 минг туп турли хил дарахт кўчатлари ўтқазилди. Бу йил кўкламда кўчат ўтқазишни авж олдириш учун пухта тайёргарлик кўриб қўйилди. Ҳозир экскаватор бригадаси катта сув каналларини лойбалчиқдан тозаламоқда ва сув шоҳобчаларини кенгайтирмоқда. Колхозчи меҳнаткашларнинг уйларига электр чироқлари тушириш қизғин давом этмоқда. Район қиёфаси тобора ўзгариб, обод бўлмоқда.

Т. АҲМЕДОВ.

Илғорлар тажрибаси оммалаштирилмоқда

Тошкентдаги тўқимачилик машинасозлиги заводида илғорлар тажрибасини оммалаштириш яхши йўлга қўйилган. Бу ерда ишлабчиқариш новаторлари, тажрибали рационализатор ва ихтиро'чиларнинг ўз тажрибаларини сўзлаб бериш кечалари уюштириб турилади.

Яқинда 5-нчи механика цехида шаҳардаги машинасозлик корхоналарнинг 100 га яқин слесарь ва асбобсозлари йиғилдилар. Уларга заводнинг новатор лекалчи слесари В. Титов ўз иш тажрибасини амалда кўрсатди. У резецларнинг иш муддатини 12—14 ҳисса узайтириш йўлларини йиғилиш қатнашчиларига тушунтириб берди.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

Мирзачўлда электрлаштириш

Мирзачўл водисини электрлаштириш ишлари йилсайин тобора кенгаймоқда. Мирзачўл районини электрлаштириш ишларини «Средазгидрострой» трестининг монтажчилик бошқармаси олиб бормоқда. Яқин келажакда районнинг пахта заводлари, 1—2—3 ва 4-нчи «Баёвут» совхозлари, бирқатор колхоз ва МТСлари электр қуввати олабошлайди. Тортилаётган юқори вольтли электр линияларда иш тез суратлар блан давом этмоқда. Монтажчилар электр қуввати ўтказувчи бу линияни КПСС XX с'ездигача тугатиш мажбуриятини олдилар.

Янги ошхона қурилмоқда

Сталин номидаги маданият ва истироҳат боғининг ўнг томонида яқиндагина катта ошхона қурилиши бошлаб юборилган эди. Шу кунларда қурилиш ишининг ярмидан кўпи бажарилди, бинонинг томи туника блан қопланди. 250 киши сиғадиган бу ошхона шу йил эрта кўкламгача битказилиб, фойдаланишга топширилади.

Агрозоотехника ўқувини намунали ўтказайлик

Партия ва ҳукуматимиз колхозчилар, совхоз ишчиларини қишлоқ хўжалик билими блан қуроллантириш учун доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар, бунинг учун ҳамма шароит яратиб берилган.

Агрозоотехника ўқуви яхши ташкил қилинган, ўқиш мунтазам ва юқори савияда ўтказилаётган колхозларда пахтачиликни янада ривожлантириш, чорвачилик маҳсулотларини оширишда катта муваффақиятларга эришилмоқда. Ўтган йил Калинин, Оржоникидзе ва Ўртасарой районларида агрозоотехника ўқуви яхши ташкил қилинди, машғулотлар юқори савияда ўтказилди. Бу районлардаги кўпчилик колхозларда ташкил қилинган агрозоотехника курсларида бирнеча юз колхозчи ўқиб, билим олди, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини ўрганди ҳамда уни ишлабчиқаришда муваффақият блан қўллланди.

Оржоникидзе райони ўтган йил пахтачиликни ривожлантиришда катта ғалаба-га эришди. Бу районда ҳар гектар ердан 33,5 центнердан пахта олинди. Районнинг азамат пахтакорлари давлатга пландан ташқари 1400 тонна, Ўртасарой районининг колхозчилари эса пландан ташқари 1600 тонна пахта топширдилар. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози ҳар гектаридан 36,8 центнердан ҳосил етиштириб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Шу райондаги Сталин номли, Молотов номли, Киров номли, Хрушчев номли колхозлар ҳам катта майдонларда мўл ҳосил етиштирдилар. Бу колхозларда ташкил қилинган агротехника курсларида ўқиб чиққан колхозчилар мўл ҳосил учун курашга бошчилик қилаётирлар.

Бу йил область колхозларида 9 минг колхозчи агрозоотехника курсларида ўқиши лозим. Ҳозиргача 7215 тингловчи рўйхатга олинди. Калинин районида бу йил ҳам ўқишлар пухта тайёргарлик блан ўтказилаётир. Ўқишга жалб этилган 251 тингловчи машғулотларга мунтазам қатнашиб келаётир.

Броқ умуман олганда, областьдаги барча МТС ва колхозларда агрозоотехника курсларида ўқишни ташкилий равишда бошлаб юборишга пухта тайёргарлик кўрилди деб бўлмайди. Машғулотларни нормал ўтказиш учун бино, адабиёт ва кўргазмали ўқув қуроллари олдиндан тахт қилиб қўйилмади. Шунинг натижасида ҳали кўпчилик МТС зоналарида агрозоотехника курсларида машғулотлар бошлангани йўқ. Ҳозир курсларда область бўйича 850 киши ўқимоқда, холос.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорида агрозоотехника курсларида ўқишни юксак савияда ўтказиш, ўқишда формализмга йўл қўймаслик, ўқишни практика блан боғлаб олиб бориш зарурлиги алоҳида кўрсатилган. Броқ МТС раҳбарлари бу кўрсатмани бажаришга етарли э'тибор бермаётирлар.

Масалан, Бўка районидаги 2-нчи МТСда (директори ўртоқ Журба) агрозоотехника курслари ташкил қилишга ўтган йиллардаги сингари бу йил ҳам расмиятчилик блан қаралмоқда. МТС зонасидаги колхозларнинг курсларига 205 ўрнига фақат 74 тингловчи қабул қилинган, ҳали ҳам машғулотлар бошланмаган. Пискент районидаги 1-нчи МТС раҳбарлари ҳам амалий ишга киришганлари йўқ, улар тингловчиларни кўпайтириб рўйхатга олиш блан кифояланмоқдалар. Қуйичирчиқ районидаги 2-нчи МТСда ҳали битта ҳам тингловчи рўйхатга олинмаган. Сирдар'ё, Янгийўл районларидаги ҳар иккала МТСда ҳам шундай аҳвол юз бераётир.

Оҳангарон районидаги МТСларнинг раҳбарлари ўтган йилларда агрозоотехника ўқувини ташкил қилишга бепарволик блан қарадилар. Бу районда 420 киши ўрнига атиги 146 киши ўқиди. Бекобод районидаги 3-нчи МТС зонасида ҳам 55 киши ўрнига 22 киши қабул қилиниб, машғулотлар мунтазам ўтмади.

Пахтачиликни янада ривожлантириш учун чигитни янги агротехника усулида торқаторлаб, квадрат-уялаб экиш ғоят катта аҳамиятга эга. Бунинг учун пухта тайёргарлиги бўлган кадрлар талаб этилади. Бу йил область колхоз ва совхозларида катта майдонларга чигит квадрат-уялаб экилади. Агрозоотехника курсларида агротехниканинг янги усули тўғрисида алоҳида машғулотлар ўтказилади. Шу жиҳатдан ҳам машғулотларни юқори савияда ўтказиш, тингловчиларни дарсликлар, кўргазмали қуроллар блан мукаммал та'минлаб, ўқиш учун қулай шароит яратиб бериш зарур. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳам машғулотларни юқори савияда ўтказиш учун ҳамма тадбирни кўриши лозим эди. Лекин ҳалигача жойларда адабиётлар бор-йўқлиги аниқланмаган. СоюзНИХИда тайёрланаётган кўргазмали ўқув қуроли ҳалигача жойларга юборилмаган.

Агрозоотехника курсларини тезда ташкил қилиб, планда кўрсатилганича тингловчилар қабул қилиш ва уларни адабиётлар блан та'минлаш, юз берган камчиликларни бартараф қилиб, машғулотларнинг уюшқоқлик блан ўтишини та'минлаш зарур. Район партия, совет ташкилотлари ва МТСларининг раҳбарлари агрозоотехника курслари ташкил қилиш ва машғулотларни мунтазам ўтказишга ҳартарафлама ёрдам беришлари лозим.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

Археологик топилмалар

Наманган областининг Чуст шаҳри районида бирнеча йилдан буён археологик қазиш ишлари олиб борилмоқда. Буерда бронза даврига (янги эрамиздан аввалги икки мингинчи йилгача) тааллуқли қадимий қишлоқ ўрнида бронза пичоқлар, камон ўқи ва найзаларнинг учлари, бу қуролларни қуйиш учун тайёрланган тош формалар, кўпсонли керамика буюмлари, зебзийнат буюмлари, ўғир, кетмонга ўхшаш қадимги асбобларнинг парчалари, қандайдир ҳайвоннинг катта жағ суяги, тош ўғир дасталар, суяк тароқлар ва сўрилар борлиги аниқланди. Бу топилмаларнинг ҳаммаси узоқ ўтмишда Ўзбекистон территориясида яшаган кишиларнинг овчиликдан ташқари деҳқончилик, кулол ишлари, тўқувчилик блан ҳам шуғулланганликларидан дарак беради. Қишлоқ аҳолиси моҳир ганчкор бўлган ва деҳқонларнинг ўзлари идиш-товоқлар ясаганлар.

Яқинда Ўзбекистон халқлари тарихи музейи ҳамда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институтининг археология отряди экспедиция сафаридан Тошкентга қайтиб келди. Отряд раҳбари, тарих музейининг илмий ходими ўртоқ В. И. Спришевский ўтган йил ўтказилган қазиш ишлари ҳақида кўпгина қизиқарли ма'лумотларни сўзлаб берди:

— Қишлоқда ўтказилган қазиш вақтида топилган қимматли ёдгорликлардан бири — қадимги қабр бўлди.

Қадимий қишлоқ марказида қишлоқда ягона ҳисобланган ерустига яқин қатламдаги бино қазиб олинди. Унинг деворлари, тахминан, икки метрга тенг. Эҳтимол бу бино ибодатхона бўлган бўлса керак. Чунки бу бизга учраётган яримертўлаларга нисбатан анча катта ва бино ичида турар-жойнинг ҳечқандай изи, қолдиғи, ҳайвон суяклари, зеб-зийнат ва идиш-товоқларнинг парчалари йўқ. Бинода учратилган ўчоқ одамлар яшайдиган яримертўлалардаги ўчоқлардан фарқ қилади, унинг усти махсус лой гумбаз блан ёпилган.

Буларнинг ҳаммаси археологларнинг, мазкур бино қадим замонлардаги қишлоқ аҳолиси тўпланадиган жамоатчилик биноси бўлса керак, деган тахминларини тасдиқлайди.

Бронза пичоқ—қизиқарли топилмадир. Унинг қўндоғи мураккаб нақш блан безатилган. Бундай пичоқ қазиш вақтида топилган ёдгорликлар ичида ҳеч учрамаган эди.

Ўроқсимон тош пичоқлар—энг ноёб ва қимматли топилмадир. Бундай пичоқларнинг фақат бир томони ўткирдир. Эҳтимол, қадимий қишлоқ аҳолиси ана шу пичоқлар ёрдамида буғдой, арпа ва тариқ ўргандир. Бу каби пичоқлар шу кунгача Совет Иттифоқи территориясида учратилмаган эди.

Ўтган йилги археологик қазиш ишлари натижасида керамика буюмлар, пичоқлар ва найза учларининг кўп миқдордаги синиқ парчалари топилди.

Чуст қишлоғидаги археологик қазиш ишлари ҳали охирига етказилгани йўқ. Тошкент археологлари бу ишни яна давом эттирадилар, янгидан-янги қизиқарли буюмларни ахтариб топадилар, Ўрта Осиё халқлари тарихига оид ҳозиргача ҳал этилмаган кўпгина масалаларни ҳал қилиб берадилар.

Қадимий қишлоқда ўтказилган қазиш ишлари вақтида топилган буюмлар Ўзбекистон халқлари тарихи экспозицияларини тўлдиришга хизмат қилади.

С. БЕЛИКОВА.

Боғ ва токзорлар кенгаймоқда

Областимизнинг тоғолди ва тоғлик зонасига жойлашган Паркент районининг табиий шароити узумчилик ва боғдорчилик учун қулайдир. Бу районда, айниқса, узумчилик ривожланган. Колхозлар эгилик, майизбоп, винобоп узумларни етиштирадилар.

Ўзбекистон ҳукумати Паркент районида узумчиликни янада ривожлантириш тўғрисида перспектив план қабул қилган. Шу планга мувофиқ район колхозларида ва махсус узумчилик совхозларида токзорлар қайтадан қурилиши, саноат аҳамиятига эга бўлган янги сортлар етиштирилиши ва токзорлар майдонининг кенгайтирилиши керак. Район колхозлари бу планни бажариш соҳасида анча ишлар қилмоқдалар. Токзорлар кенгаймоқда, уларнинг ҳосили ортмоқда.

Планга мувофиқ ўтган йил кузида яна 159 гектар токзор ва мевазор қилиниши керак эди. Колхозлар бу планни ошириб бажардилар—207,5 гектар ерга ток ва мева дарахт кўчатлари ўтказилди. Район колхозлари янги токзор ва боғлар майдонини 250 гектарга етказишга қарор қилдилар.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакцияга келган хатларнинг бирида Верхне-волинск район Чкалов қишлоқ Советидаги Куйбишев номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Тешабой Маматовнинг партиявий-сиёсий ишлар блан шуғулланмасдан, бошқа ишлар блан шуғулланиб юриши, колхозчиларга нисбатан қўпол муомалада бўлиши, хотин-қизларга нисбатан нотўғри муносабатда бўлиши ва бошқа камчиликлари кўрсатилган эди. Редакция фактларни аниқлаш учун хатни район партия комитетига юборган эди.

Ўзбекистон КП Верхне-волинск район комитетининг секретари ўртоқ Церкуновнинг редакцияга хабар қилишича, хат колхоз партия ташкилотининг умумий йиғилишида муҳокама қилинган ва унда келтирилган фактлардан ташқари Маматовнинг бошқа айблари ҳам фош қилинган. Умумий партия мажлиси Тешабой Маматовни колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари вазифасидан озод қилган.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистон, Бирма ва Афғонистонга қилган сафарининг натижалари тўғрисида Латин Америкаси матбуотининг ёзганлари

МОНТЕВИДЕО, 5 январь. (ТАСС). Латин Америкасининг прогрессив матбуоти Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган сафарининг натижаларига ҳали ҳам катта э'тибор бермоқда. «Импренса популар», «Ультима ора», «Эль сигло», «Хустисиа» газеталари ва бошқа газеталар Н. А. Булганиннинг СССР Олий Совети сессиясида қилган докладининг ва Н. С. Хрушчев сўзлаган нутқининг мазмунини босиб чиқариб, ўз шарҳларини баён қилмоқдалар. Бу шарҳларда айтиладики, Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевнинг сафари тинчлик ишига, халқаро кескинликни юмшатиш, прогресс ва мамлакатлар ҳамда халқлар ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ишига қўшилган катта ҳисса бўлди. Боливияда чиқадиган «Эль пуэбло» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Булганин блан Хрушчевнинг Осиё мамлакатларига қилган сафари ана шу мамлакатлар халқларининг тинчлик лагеридаги позицияларини мустаҳкамлади ва бу халқларни мустамлакачиликка қарши курашга янада кўпроқ илҳомлантирди».

Бразилия газеталари Совет Иттифоқи Ҳиндистонга ва Осиёдаги бошқа мамлакатларга дўстона иқтисодий ёрдам кўрсатаётганлигини ва бу ёрдам тараққиётнинг қудратли фактори эканлигини та'кидламоқдалар. «Нотисиас де ожа» газетаси Совет Иттифоқи блан Осиё мамлакатлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик — бутун дун'ёда тинчлик манфаатларини кўзлагав ҳолда, турли сиёсий ва ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч-тотув бўлиб яшашидан иборат беш принципга асосланади, деб қайд қилади. Газета Бразилия халқининг кенг қатламлари Бразилиянинг Совет Иттифоқи блан муносабатларни яхшилашидан манфаатдор эканлигини та'кидлаб, қуйидагиларни ёзади: «Бизнинг ташқи савдомизни Қўшма Штатларнинг сиёсий, молиявий ва ҳарбий доиралари контроль қилаётганлиги ва ташқи савдомиз ана шу доираларга қарам бўлиб қолганлиги сабабли Бразилиянинг Совет Иттифоқи блан муносабатлари яхшиланмаётир. Совет Иттифоқи блан муносабатларнинг тикланиши бундай аҳволга хотима бераолган бўлур эди». «Импренса популар» газетаси Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга, Бирмага, Афғонистонга ва бошқа мамлакатларга бераётган ёрдами ба'зи доираларни «ғазаблантирганлиги»ни та'кидлаб, қуйидагиларни ёзади: «Ана шу доираларнинг «ғазаби» икки сиёсатнинг, я'ни социализм ва тинчлик лагерининг катта ва кичик ҳарбир мамлакат суверенитетини ўзаро ҳурмат қилишга асосланган сиёсатининг характерини ва империалистик ҳамда антидемократик лагерьнинг мустамлака ва қарам мамлакатлардаги халқларнинг меҳнатини ва бойликларини доим талон-тарож қилишга асосланган сиёсатининг характерини кўрсатиб беради». «Бразилия ва Латин Америкасидаги бошқа мамлакатлар,— деб яна ёзади газета,—Америка «ёрдами»нинг амалий натижаларини яхши биладилар. Бу мамлакатлар янги бозорлардан мажбуран маҳрум этилди, улар Америка монополияларининг манфаатларига бўйсундирилди... Америка «ёрдами»нинг ҳарбир доллари бизнинг экономикамизни трестлар контролига бўйсундирилишига қаратилди... Мамлакатларимизнинг ички ишларига ва халқаро сиёсатига Вашингтоннинг аралашуви тобора ошкора ва шармандали тус олмоқда».

Чилида чиқадиган «Эль сигло» газетаси ёзади: «Булганин ва Хрушчевнинг сафари натижасида Осиёда тинчлик лагери мустаҳкамланди».

Газета, Олий Советнинг сессиясига тўхталиб, бу сессияда мудофаа ишларига бўладиган чиқимларни камайтириш тўғрисида қабул қилинган қарор Совет Иттифоқининг бутун дун'ёда тинчликни ва халқлар ўртасидаги ишончни мустаҳкамлаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганлигини исбот этучи янги далилдир, деб та'кидлайди.

Совет делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлиши

БЕРЛИН, 5 январь. (ТАСС). Президент Вильгельм Пикнинг 80 ёшга тўлиши муносабати блан ўтказиладиган байрамда қатнашмоқ учун Германия Демократик Республикасига келган совет делегацияси: делегация раҳбари — СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва делегация а'золари П. Н. Поспелов, О. В. Куусинен ва Г. М. Пушкин составида бугун Потсдамга бориб, уерда шаҳарнинг тарихий жойларини кўрди. К. Е. Ворошилов ва делегация а'золари XVIII асрдаги немис ме'морчилигининг отоқли ёдгорликларини — қадимий Сан-Суси саройининг ҳамда Янги саройни жуда қизиқиб тамоша қилдилар.

Сўнгра совет делегацияси тарихий Потсдам битими имзоланган жойни — Цецилиенхофни бориб кўрди.

ЮГОСЛАВИЯ-МИСР ҚЎШМА БАЁНОТИ

ҚОҲИРА, 6 январь. (ТАСС). Қоҳира радиоси қуйидаги хабарни эшитдирди: Югославия президенти Тито блан Миср бош министри Носир ўртасида олиб борилган музокаралар тамом бўлганидан кейин улар томонидан э'лон қилинган қўшма баёнотда бундай дейилади: Югославия президенти Тито ва Миср бош министри Носир 1955 йил февраль ойида бошланган музокараларни яна давом этдириб, халқаро аҳвол тўғрисида, шу жумладан Ўрта Шарқдаги ва Европанинг жанубий қисмидаги аҳвол тўғрисида фикр олишдилар, шунингдек Миср блан Югославия ўртасидаги муносабатларни ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш масаласини муҳокама қилдилар. Музокаралар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар учун характерли бўлган дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Сўнгра баёнотда айтиладики, президент Тито ва бош министр Носир ҳозирги халқаро аҳволга доир туб масалаларга бўлган қарашлари бир хил эканлигини мамнуният блан қайд қилиб ўтдилар.

Ҳар иккала сиёсий арбобнинг фикрича, уруш хавфи камайди ва умумий аҳвол яхшиланмоқда. Броқ, баёнотда қайд қилиб ўтилишича, «совуқ муносабатлар уруши» оқибатлари ҳали ҳам муайян районларда мавжуддир ва кескинликни кучайтиришга сабаб бўлмоқда. Кескинликни юмшатиш йўлидаги ҳарбир ҳаракат мавжуд жанжалларни ҳал этишга олиб борадиган бирданбир йўл сифатида музокаралар ва келишиш заминини кенгайтиради. Президент ва бош министр ўз мамлакатлари ҳарқандай иттифоқларда қатнашишдан бош тортиш сиёсатини юргизаётганликларини яна билдирадилар.

Улар шу тўғрида ҳам бир фикрга келдиларки, ҳарбий блоклар ва пактлар тузиш сиёсатига таяниш хатарли даражада зўр бериб қуролланишга олиб келади, мамлакатлар ўртасида англашилмовчиликлар туғдиради ва бутун дун'ёда кескинликни кучайтиради.

Баёнотда уқтириб ўтилишича, Осиё ва Африка мамлакатларининг Бандунг конференцияси ма'қуллаган принципларга мувофиқ барча мамлакатларнинг мустақиллиги ва тўла тенглиги ҳуқуқлари асосида ҳамма соҳаларда ҳамкорлик қилиш йўли блангина тинчликни мустаҳкамлаш мумкин.

Суратда: Чирчиқ шаҳридаги музика мактабининг а'лочи ўқувчиси **Вита Гольдштейн** композитор Ридинг концертининг биринчи қисмини скрипкада машқ қилмоқда.

М. Фурман фотоси.

Янги спектакльлар

Республикамиз маданий ҳаётида кун сайин янги воқиалар юз бермоқда. Бу воқиалардан бири ёш драматург Ш. Тамкиннинг «Сингиллар қиссаси» пьесасининг Муқимий номли музикали драма театри коллективи томонидан саҳнага қўйилишидир.

«Сингиллар қиссаси» драмасида илгари сурилган асосий ғоя оилага енгилтаклик блан қараш, ўғилсизликни баҳона қилиб, оиласини ташлаб кетиш сингари эскилик сарқитларига қарши курашдан иборатдир.

Асарни Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Раззоқ Ҳамроев саҳнага қўйган. Республикада хизмат кўрсатган артист П. Раҳимов ва Ҳ. Раҳимовлар асарга мос музика яратаолганлар. Рассом В. А. Визель томонидан безатилган саҳна кўринишлари жозибалилиги блан тамошабинлар диққатини ўзига жалб этади.

Драмадаги асосий рольларни республика халқ артистлари Маҳмуджон Ғафуров, артист Сайиб Хўжаев, Турсуной Жа'фарова, республикада хизмат кўрсатган артистка Этибор Жалиловалар ижро этадилар.

Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек давлат академик драма театри коллективи ҳам яқинда драматург Уйғуннинг «Сўнгги пушаймон» асарини саҳнага қўйиб, тамошабинларга тақдим этди.

Асарни тамошабинларга манзур қилаолишда театр коллективи блан бирга режиссёр А. О. Гинзбург ва рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати С. М. Миленинларнинг хизматлари каттадир.

С. РАҲИМОВ.

Францияи меҳнаткашлари халқ фронти ҳукумати тузилишини талаб этмоқдалар

ПАРИЖ, 5 январь. (ТАСС). Француз прогрессив матбуотининг қайд қилиб ўтишича, Миллат мажлисига бўлиб ўтган сайловда, Коммунистик партия порлоқ муваффақиятга эришди ва бу сайловда Франциядаги демократик кучларнинг жипслашганлиги та'кидланди. Бу муваффақият ва жипслашиш кенг меҳнаткашлар оммасининг янги халқ фронти тузишга бўлган интилиши кучайганлиги натижасидир. Халқ фронти тинчлик, социал прогресс сиёсати, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини юксалтириш ва демократик эркинликларни ҳурмат қилиш сиёсати юргузишни та'минлаган бўлур эди. Сайловдан кейин бутун мамлакатда коммунистлар, социалистлар, радикаллар ва парламентдаги бошқа сўл гуруҳлар вакиллари иштироки блан халқ фронти ҳукумати тузиш учун кураш ҳаракати қизиб кетди.

«Юманите» газетасининг хабарига қараганда, Бельфордаги «Альстом» заводининг меҳнаткашлари — коммунистлар, социалистлар ва радикаллар қўшма резолюция қабул қилганлар. Улар бу резолюцияда халқ манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида янги халқ фронти тузилишини талаб этмоқдалар.

Париж электрстанциясининг ходимлари радикаллар, социалистик партия ва коммунистик партиянинг раҳбар органларига мактуб блан мурожаат қилдилар. Электрстанция ходимлари бу мактубда, янги Миллат мажлисида халқ фронти ҳукумати учун таянч бўлаоладиган кўпчиликни вужудга келтириш мумкин, деб уқтириб ўтмоқдалар ва уч партияни француз халқининг ана шу самимий орзусини рўёбга чиқаришга чақирмоқдалар.

Франция республикачи ёшлар союзининг миллий бюроси, шунингдек Сен-Клудаги «Дассо» авиация заводининг ишчилари ва бошқа кўпгина корхоналарнинг меҳнаткашлари ҳам ана шунга ўхшаш резолюция қабул қилдилар.

«Юманите» газетаси қайд қилиб ўтадики, янги Миллат мажлисида сўл кўпчиликни ташкил қилиш имконияти туғилди, лекин бу кўпчиликни унда коммунист депутатлар қатнашган тақдирдагина вужудга келтириш мумкин. «Юз берган шароитда — деб ёзади «Юманите» газетаси, — икки йўл бор: ё социалистлар ва радикаллар коммунистлар блан иттифоқ тузишлари керакки, бу эса халқ фронти тузиш деган сўз бўлур эди, ёки «республика фронти» деб аталган партиялар реакцион сиёсий партиялар ва гуруҳлар блан иттифоқ тузадиларки, кенг сайлбвчилар оммаси бу реакцион сиёсий партияларнинг ва гуруҳларнинг сиёсатини қоралади. Бу иккинчи иттифоқ, — деб ёзади газета, — коммунистик партияни ёқлаб овоз берган миллионларча сайловчиларнинг хоҳиш-иродасига зид бўлибгина қолмай, балки социалистлар ва радикалларни ёқлаб овоз берган миллионларча сайловчиларнинг хоҳиш-иродасига ҳам зид бўлур эди».

Жазоирда аҳвол

ПАРИЖ, 5 январь. (ТАСС). Франция матбуоти Жазоирда ҳарбий ва сиёсий вазият яна кескинлашганлиги ҳақида хабар қилмоқда. Кеча мамлакатнинг бирқанча районларида, жумладан Константина ва Оран департаментларида Француз қўшинлари блан Жазоир қўзғолончилари ўртасида қуролли тўқнашувлар юз берган. Бу тўқнашувлар натижасида ҳар икки томондан ўлган ва ярадор бўлганлар бор.

Бирқанча газеталарнинг ёзишига қараганда, Жазоирда аҳволнинг кескинлашувига шу нарса сабаб бўлганки, Франция ҳукумати Жазоир халқининг унга ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи бериш тўғрисидаги талабини қондиришдан бош тортган.

Жазоирдаги бирқанча партияларнинг раҳбарлари жазоирлиларга сиёсий ҳуқуқлар бериш йўлида биринчи қадам сифатида бирбутун вакиллик органлари тузилишини талаб этмоқдалар, (я'ни Жазоирнинг сайланиб қўйиладиган органларида икки коллегия системасининг бекор қилинишини талаб этмоқдалар, бу икки коллегиядан биринчиси француз гражданлик статутига эга бўлган кишилардан, иккинчиси эса жазоирлилардан иборатдир). Бир бутун вакиллик органларини мамлакатнинг бутун аҳолиси сайлаши лозим.

Матбуотда Константина департаменти Бош Кенгаши раиси, Жазоир мажлисининг а'зоси Бен Салим Аиссанинг баёноти э'лон қилинди. У «Жазоирнинг бутун аҳолисини сиёсий жиҳатдан тамомила баравар қилишни» талаб этмоқда ва «Жазоир Франциянинг таркибий қисми, деган да'воларни» уйдурма деб атамоқда.

Бен Салим Аисса «Жазоирдаги ҳозирги режимга, бажарилмай қолган ва'далар режимига, алдоқчилик режимига ва демократияни ташкил этган ҳамма нарсани поймол қилиш режимига» қарши норозилик билдириш юзасидан ҳамма вазифалардан. ўзи ишлаб келаётган ҳамма вазифалардан исте'фо берганлигини билдиради. Константина департаменти Бош Кенгашининг 19 а'зоси ҳам исте'фо берган.

Кеча Жазоирнинг «61 лар комитети» деб аталган комитетда бирлашган кўпгина кўзга кўринган сиёсий арбоблари ҳам, агар Франциянинг янги ҳукумати тузилгандан кейин бир ой ўтгач «Жазоир халқининг қонуний орзуларига мувофиқ сиёсат» э'лон қилинмаса, у ҳолда коллектив равишда исте'фо берамиз, деб билдирдилар («61 лар комитети»га Жазоир мажлисининг 42 а'зоси, Франция Миллат мажлисининг 10 депутати, Республика кенгашининг 5 а'зоси ва Франция Иттифоқи мажлисининг Жазоирдан сайланган 4 маслаҳатчиси киради). Комитет қабул қилган резолюцияда айтилишича, Франция Миллат мажлиси ва ҳукумати жазоир миллатини танишлари, барча сиёсий маҳбусларни ва назорат остига олинганларни озод қилишлари, шунингдек Жазоир аҳолисининг турли сиёсий маслакдаги компетент вакиллари блан «ҳукуматлар даражасида музокаралар бошлашлари» лозим.

ИРОҚДА НУРИ САИДНИНГ СИЁСАТИГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИКЛАР

ҚОҲИРА, 5 январь. (ТАСС). Газеталарда босилган хабарларга қараганда, маҳаллий доираларда Ироқнинг кўзга кўринган сиёсий арбобларидан бир группаси Король Файсалга петиция юборганлиги ма'лум бўлган. Петицияда Нури Саид ҳукуматининг сиёсати кескин суратда қораланади. Петицияда Ироқнинг ҳозирги сиёсати хато эканлиги кўрсатилади ва бу сиёсатни дарҳол тузатиш талаб қилинади.

Сиёсий арбоблар Ироқнинг Бағдод пактида қатнашишини қоралаганлар. Нури Саид ҳукумати мамлакатни халқининг хоҳиш-иродасини э'тиборга олмай «террор ва қувғинни авж олдириб» Бағдод пактида қатнашишга мажбур қилган эди.

Ироқ халқи, — дейилади сўнгра петицияда, шундай сиёсат юргузишни хоҳлайдики, бу сиёсат араб давлатларини бирбиридан ажратиш мақсадига эмас, балки уларни жипслаштириш мақсадига хизмат қилиши лозим. Араб мамлакатларининг кўпчилиги худди ана шундай жипслашиш мақсадига интилаётган ҳолда, Ироқ араб давлатларининг ана шу мақсадга эришишлари йўлида ғов бўлиб қолди ва арабларнинг бирлигини бузиш мақсадларига хизмат қилучи воситага айланди.

Петиция авторлари Нури Саид ҳукуматининг исте'фо беришини, Ироқнинг Бағдод пактидан чиқишини, араб халқларининг манфаатларига жавоб берадиган сиёсатнинг юргузилишини ва мамлакатда демократик эркинликларнинг тикланишини талаб этмоқдалар.

Судан БМТ а'золигига қабул қилишни сўраб мурожаат қилди

ҚОҲИРА, 6 январь. (ТАСС). Хартумдан берилган хабарга қараганда, Судан ташқи ишлар министри вазифасини бажаручи Муборак Заруқ Суданни БМТ а'золигига қабул қилишни сўраб БМТ бош секретарига мактуб юборган.

Чехословакиянинг Шарқ мамлакатлари блан иқтисодий алоқалари

ПРАГА, 6 январь. (ТАСС). Чехословакия Шарқ мамлакатлари блан ўзининг иқтисодий алоқаларини ривожлантирмоқда. Чехословакия телеграф агентлигининг хабарида айтилишича, кейинги уч йил мобайнида Чехословакия мутахассислари чет эллардаги 15 мамлакат учун хархил саноат об'ектлари қуришга тааллуқли 30 тадан кўпроқ проектни ишлаб берганлар. Чехословакия блан тузилган шартномалар асосида Туркияда тўқимачилик фабрикаси, Мисрда пойафзал фабрикаси, Хитой Халқ Республикасида кўн-ошлаш заводи қурилган ва ҳоказо. Ҳозирги вақтда Хитойда Чехословакия мутахассисларининг проекти асосида қисқа тўлқинли радиостанция ва ҳозирги замон босмахонаси қурилмоқда. Қурилишларнинг кўпчилиги Чехословакия заводларида ишлаб чиқарилган ускуналар блан та'минланмоқда.

Чехословакия проектчилари бу йил Миср учун катта керамика заводи ва Ҳиндистон учун ойна заводи қуриш проектларини ишлаб бермоқдалар.

Янги уй-жой бинолари

Октябрь районидаги Пахта МТСида янги типдаги якка уй-жой қурилиш ишлари тобора кенгаймоқда. МТС ишчиларига уй-жой қуриб олиш учун давлат катта ёрдам бермоқда. Ўтган йили Пахта МТСининг коллективига уй-жой қуриб олиш учун узоқ муддатли 150 минг сўм кредит берилди.

Шу МТСда хизмат қилаётган тракторчи ва хизматчилардан 16 хўжалик яқинда янги уйларга кўчиб кирди. Районнинг ўнларча ишчи ва хизматчилари ўзлари учун янги типдаги планли уйлар қуришга киришдилар.

Шунингдек, райондаги Молотов номли колхозда колхозчилар учун 40 та янги типдаги уй-жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

С. ШЕРМАТОВ.

Тошкентда конькичилар учун катоклар ташкил қилинади

Тошкент шаҳар ижроия комитети қишки спортни ривожлантириш, очиқ ҳавода ёшларнинг хушчақчақ дам олишини ташкил қилиш ҳамда болаларнинг кўча-кўйда конькида юрмасликларини та'минлаш мақсадида қиш мавсумида (қор ёққан ва совуқ бўлган пайтларда) катоклар — муз майдонлари ташкил қилиш ҳақида қарор қабул қилди. Катоклар «Спартак», «Пишчевик», «Красное знамя» (тўқимачилик комбинати базаси) ва «Динамо» стадионларида, шунингдек Қизил майдонда (чим атрофида), Коммунист кўчасида (Университет проездидан Киров кўчасигача), Театр майдонида (А. Навоий номли театр биноси атрофида), Скверда ва Темирйўлчилар паркида барпо қилинади.

Шаҳар комсомол комитети каток ташкил қилинган участкаларни ҳаракат тартибини ўрнатиш ва кузатиб бориш учун комсомоллардан иборат навбатчилар блан та'минлайди.

ОВЧИ БЛОКНОТИДАН
Б Ў Р И

Дувулғон аканинг бўри ўлдиргани ҳақидаги хабарни биринчи бўлиб бутун қишлоққа болалар тарқатдилар. Лайлак қор ёғиб туришига қарамай болалар уй олдида ётган бўри атрофига йиғилдилар. Улар Дувулғон акадан:

— Бўрини қандай қилиб ўлдирдингиз? — деб сўрашди қизиқиш блан. Дувулғон ака воқиани ҳикоя қилиб берди.

У тулкига қопқон қўйган экан. Қопқондан хабар олгани борса, қопқон жойида йўқ эмиш. У қордаги из блан қир тепасига чиқипти. Бирдан кўзига бўри кўринипти. Бўрига томон от чоптириб борса, бўри унга ташланипти. Лекин у вақтни бой бермай отнинг ўнг томонидаги узангисини чиқариб отга ташланган бўрининг бошига урипти. Бўри гангиб ерга тушиптию, яна ташланипти. Иккинчи зарба блан бўрининг оёғини синдирибди, ҳолдан тойган бўрининг юрагига пичоқ санчиб оёғидан қопқонни ажратиб олипти. Бу воқиа Андижон область Пахтаобод райони ёнидаги Қирғизистон ССРнинг Бозорқўрғон районига қарашли Сайдиқун қишлоғида 1953 йилнинг январь ойида содир бўлган эди.

Дувулғон Бойжонов бургут блан тулки овлашда машҳур бўлиши блан бирга бўриларни йўқотишда ҳам чорвадорларга кўп ёрдам беради.

Бўри энг зарарли йиртқич ҳайвон бўлиб, чорвадорларнинг қўй-эчкиларига, ба'зан йилқиларига ҳам ҳужум қилади. Айниқса бўрилар қиш ойларида тўда-тўда бўлиб юриб, қўйларни кўп нобуд қиладилар. Она бўри 2—3, ба'зан 6 тагача бола туғади. Ўз болаларини ёшликданоқ хом гўшт блан боқади.

Бўриларни отишга йилнинг ҳамма ойларида рухсат берилган.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

АМЕРИКАНИНГ ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ АРМИЯСИНИ ТАЙЁРЛАШ ПРОГРАММАСИ

БОНН, 5 январь. (ТАСС). Бонндаги АҚШ элчихонасининг матбуотда э'лон қилиш учун топширган ахборотида айтилишича, «ўзаро мудофаа ёрдами» тўғрисида АҚШ блан Германия Федерал Республикаси ўртасида тузилган битим асосида АҚШ шу ойда Ғарбий Германия солдатларини ва офицерларини Германия Федерал Республикасида ва шунингдек Қўшма Штатларда ўқитишга киришади. АҚШ тузилаётган армия учун Германия Федерал Республикасига ҳарбий материаллар ҳам етказиб бера бошлайди.

Америка ҳарбий материалларининг биринчи қисми Германия Федерал Республикасига шу ойда келтириб берилади. Бу ҳарбий материаллар Ғарбий Германия армияси солдатларига та'лим бериш учун зарур бўлган енгил қуроллар ва анжомлардан иборат бўлади. Танклар, самолётлар ва қурол-яроғларнинг бошқа оғир турлари Германия Федерал Республикасига «зарур бўлган пайтларда» юборилади.

Америка элчихонасининг ахборотида айтилишича, Ғарбий Германия солдатларига Америка қуролларидан фойдаланишни америкали инструкторлар ўргатади. Ғарбий Германия армиясининг қуруқликдаги қисмлари учун кадрлар тайёрлаш ишлари олиб борилаётган Андернахга январ ойининг ўрталарида Америкадан 29 инструктор келади. Қилинган тахминларга қараганда, Американинг Ғарбий Германия солдатларини ўқитиш ва ўргатиш программаси 1956 йилнинг ўрталарида тўла равишда авж олдириб юборилади.

Шу ойнинг бошларида Америка армиясининг Ғарбий Германиядаги Фюрстенфельдбрук, Ландсберг ва Кауфбейрен шаҳарларидаги авиация мактабларида Ғарбий Германия ҳарбий-ҳаво кучларининг шахсий составини ўқитиш бошланади. Ғарбий Германия ҳарбий-ҳаво кучлари учун техника ходимлари Кауфбейренда тайёрланади. Ғарбий Германия офицерлари ва солдатлари Ғарбий Германиядаги Америка ҳарбий аэродромларида та'лим олаётган вақтларида Америка ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондонлигига итоат қиладилар.

Америка ҳарбий-денгиз флоти қўмондонлиги тузилаётган Ғарбий Германия ҳарбий-денгиз флоти учун инструкторлар тайёрлаб беради. Америка қўмондонлиги Ғарбий Германия ҳарбий-денгиз флотига инструктор қилиниб тайёрланадиган кишиларни гитлерчилар Германияси тор-мор келтирилгандан кейин Бремерхафенда ва Шиштларида хизмат қилиб келган собиқ герман ҳарбий-денгиз флоти ҳарбий хизматчилари орасидан танлаб олган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/I да кундуз **Қутлуғ қон**, кечқурун **Шамсиқамар**, 8/I да кундуз **Гамлет**, кечқурун **Оғриқ тишлар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/I да кундуз **Қизил гул** («Аленький цветочек»), кечқурун **Евгений Онегин**, 8/I да кундуз **Иван Сусанин**, кечқурун **Боқчасарой фонтани.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/I да кундуз **Тоҳир ва Зуҳра**, 8/I да кундуз **Муқимий**, кечқурун **Азиз ва Санам.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Адрес эгасини қидириб.**

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10 да **Москвада Улуғ Октябрь 38 йиллиги байрами**, кундуз соат 12 дан кеч 5 гача **Адрес эгасини қидириб**, кеч соат 5—40 минутдан **Умид соатлари.**

«ИСКРА» — эрталаб соат 9 — 40 минутдан кундуз соат 3 гача **Васёк Трубачёв ва унинг ўртоқлари**, кундуз соат 3 дан **Умид соатлари.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун ва ҳар куни
ЛИТВА ЦИРК КОЛЛЕКТИВИНИНГ
ГАСТРОЛЬЛАРИ
ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ.
АТТРАКЦИОН — ЙИРТҚИЧ ҲАЙВОНЛАР.
Ўргатучи — Литва ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Кличес.**
МАЙМУНЛАР.
Ўргатучи — **В. Моляров.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
7 январьда кечқурун
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ш. Тамкин асари,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Раҳимов** ва **Х. Раҳимов** музикаси
Сингиллар қиссаси
4 парда, 5 кўринишли музикали драма.
Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Раззоқ Ҳамроев**, рассом — **Г. А. Визель**, дирижёр — **Н. М. Гинзбург.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
7 ва 8 январьда
КАТТА
Концерт
Концертда: Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ма'мурджон Узоқов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Мар'ям Тўхтаева, Муҳамаджон Мирзаев**, эстрада солистлари **Назрулла Ёқубов, Зулайхо Муллақандова, Раббимжон Ҳамдамов** ва бошқалар қатнашади.
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади. Билетлар сотилмоқда.

«КИНОПРОКАТ»
ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОУСТАНОВКАЛАРНИНГ ЭКРАНЛАРИДА КЎРСАТИШ УЧУН

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.
Сценарий автори — **Р. Буданцева.**
Режиссёрлар — **Л. Брожовский**, М. Рисқулов.
Рольларда:
Бакен Кидикеева, А. Карлиев, Н. Жантурин, Муротбек Рисқулов, А. Кобеченов. С. Жаманов, Ш. Тюменбоев, М. Ибраев. К. Барташевич. Ч. Жаманова, Д. Куюкова. Т Уралиев, Турсунали Саскеевлар қатнашади.
Бу фильмни Ленин орденли «Мосфильм» киностудияси 1955 йилда ишлаган.

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!
„Совет Ўзбекистони маданияти“
номли янги газетага
1956 йил февраль ойидан йил охиригача
ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА
Обуна алоқа бўлимлари ва агентликларида, «Союзпечать» бўлимларида, фабрика-завод ва бошқа ташкилотлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

ЎРТА ОСИЁ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИГА
газопровод механиги, комендант, қоровул-охранниклар, уборщицалар, омборчилар, дворниклар
КЕРАК
Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 32-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Қорасув район, Ленин номли колхоз, «Сур'ат» участкасида туручи **Муҳаррам Каримованинг** шу район, Ленин номли колхозда туручи Кенжа Ёрматовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Қорасув район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р—01112 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1345